

SMC-paperille hyvä vastaanotto

Kymin uusittu päällystyskone pystyy tuottamaan noin 90 000 tonnia kaksoispäällystettyä paperia vuodessa. Tämä Uutiskymi on painettu uudelle, kaksoispäällystetylle KymexCotelle, jonka pintapaino on 115 g/m².

"Uuden, SMC-laatuokkaan sijoittuvan, kaksoispäällystetyn paperilaatumme painettavuutta koskeva palaute markkinoilta on poikkeuksetta ollut positiivista. Laatu näyttää kiinnostavan asiakkaitamme kovasti. Myös paperin ajettavuus on ollut erittäin hyvä", toteaa C- ja MG-paperin markkinointijohtaja Peter Ahlbom. Asiakaskommentit koskevat pääasiassa rullalaatuja, koska niitä toimitettiin markkinoille ensimmäiseksi.

"Seuraamme jatkuvasti uusilla laaduilla eri puolilla Eurooppaa tehtäviä ensimmäisiä painatuksia. Palautetta saamme myynti-yhtiöissämme myynnistä vastaavien henkilöiden kautta. Toivomme nyt mahdollisimman paljon erityyppisten painajien kommentteja – sekä sanallisessa muodossa että painettujen näytteiden kautta."

Peter Ahlbom toteaa tyytyväisyytensä siitä, että laatutaso saavutettiin pikaisesti. "Myönteinen

palaute osoittaa myös, että markkinoinnin ja myyntiponnistelujen kannalta kaksoispäällystysratkaisumme on ollut oikea. Seuraavaksi odotamme palautetta arkki-koneita käyttäviltä painajilta."

C- ja MG-paperin johtajan Aulis Koikkalaisen mukaan päällystyskoneen käyntiin liittyvät tekniset vaikeudet ollaan voittamassa ja tuotanto kehittyy suotuisaan suuntaan.

Uusi paperikone Nordland Papierille

Nordland Papier on tehnyt päätöksen uuden paperikoneen tilaamisesta Saksan liittotasavallassa, Dörpenissä toimivalle tehtaalleen. Kymmene Oy:n tytäryhtiö Nordland Papier GmbH valmistaa päällystämätöntä ja viime vuodesta lähtien myös päällystettyä hienopaperia.

Kymmene Oy:n hallitus on omasta puolestaan hyväksynyt suunnitelman, joka emoyhtiön osalta edellyttää osallistumista projektiin rahoitukseen. Pääosa rahoituksesta hoidetaan kuitenkin Nordland Paperin toimesta, eikä tämä suunnitelma näin ollen vaikuta konsernin Suomea koskeviin kehitysuunnitelmiin. Yhtiön Suomessa toimiville sel-

lutehtaille tarjoutuu samalla mahdollisuus lisätä toimituksiaan Nordland Papierille ja vastaavasti vähentää sellun vientiä kaukomarkkinoille.

Investointipäätöksen taustalla on päällystämättömän ja erityisesti päällystetyn hienopaperin lähivuosien kulutusennusteet, jotka ennakoivat tasaista kasvua. Samanaikaisesti on syntymässä tarve korvata Nordland Paperin kahden vanhimman 1960-luvulta olevan koneen kapasiteetti uuden sukupolven isolla koneella. Uuden päällystyslaitoksen aiheuttama jatkuvasi lisäntyvä pohjapaperin tarve on vähentämässä Nordland Paperin päällystämättömien paperien tuotannon

määrää erityisesti päätuotteen, suurten arkkien, osalta.

Tuotantonsa laajentamisella Nordland Papier vastaa markkinoiden vaatimuksiin ja turvaa asemaansa Saksan liittotasavallan ja Euroopan hienopaperitukukaupan merkittävänä toimittajana.

Tehtaan kolmen paperikoneen yhteenlaskettu tuotantokyky on tällä hetkellä yli 400 000 tonnia vuodessa. Laajennus merkitsee tuotantokyvyn nousua yli 200 000 tonnilla vuodessa. Uusia työpaikkoja syntyy yli 200. Uuden paperikoneen on tarkoitus käynnistyä vuoden 1991 puolivälissä. Investoinnin kustannusarvio on noin 400 miljoonaa Saksan markkaa.

Kymmene Oy:n yhtiökokous: Osakepääoman korotus hyväksyttiin

Kymmene Oy:n torstaina 20. huhtikuuta 1989 pidetyssä varsinaisessa yhtiökokouksessa hyväksyttiin yhtiön hallituksen ehdotus osakepääoman korottamisesta 1 350 milj. markasta 1 640 milj. markkaan. Markkinoilta kerätään yhteensä 640 milj. markkaa.

Osakepääoman korotus toteutetaan rahasto-

annilla, uusmerkinnällä ja henkilöstölle suunnatulla osakeannilla.

Merkintäaika on 2.5.–2.6.1989. Uusilla osakkeilla on oikeus täyteen osinkoon vuodelta 1989.

Valtuutus osakeantiin ja vaihtovelkakirja- tai optiolainaan

Yhtiökokous myönsi

hallitukselle myös valtuudet osakeantiin tai suunnattuun osakeantiin sekä vaihtovelkakirja- tai optiolainan liikkeellelaskemiseen yhden vuoden aikana yhtiökokouksesta. Tämän valtuutuksen perusteella osakepääoma saa nousta enintään 100 milj. markkaa.

Jatkoa sivulla 3.

28.4.
1989

■ Suomen mestarit Kymmene Oy:stä. Sivun 6.

■ Ympäristönsuojelukoulutus alkoi. Sivun 11.

■ PK 4 lopettaa – työ jatkuu Keniasa. Sivun 12.

SYYT JA SYLLISET

Vaihtotasevajauksesta ei näy päästävän irti, ennen kuin se on korjattu. Korjaavaa kansanliikettä ei taas ole saatu aikaan, sillä mikään osapuoli ei tunnusta itseään syylliseksi ulkoisen tasapainon järkkymiseen. Mikäli velkaantumiskehitys kuitenkin nykyisellä menollaan jatkuu, on Suomen nettovelan suhteessa kansantuotteeseen laskettu 1990-luvun puolivälissä olevan jo 30 % verrattuna 16 %:iin viime vuonna. Kansanomaistaen voisi sanoa, että kolmasosaan koko Suomen hyvinvoinnista olisi tuolloin velkakiinnitys.

Syitä ja syyllisiä on viimeksi kartoittanut Talousneuvoston sihteeristö apuvoimisineen. Tärkeimmäksi ja vaikuttavimmaksi tekijäksi he ovat kirjanneet kulutuksen voimakkaan kasvun. Kuluvalla vuosikymmenellä on yksityinen kulutus kasvanut reaalisesti lähes 4 %:n vuosivauhtia ja julkinen kulutus saman verran. Kun molemmat ovat kohonneet kokonaistuotantoa (3 %) selvästi nopeammin, on kokonaiskysynnän lisäys tältä osin ollut ylimitoitettu kansantalouden tuotantomahdollisuuksiin nähden. Samalla säästäminen hyveenä on hylätty ja velka adoptoitu veljeksi.

Ennen kaikkea on teollisuuden tuotantokapasiteetti ollut riittämätön tyydyttääkseen samanaikaisesti sekä kotimaista että ulkomaista kysyntää. Palveluelinkeinot ovat paisuneet, mutta alhaisen tuottavuutensa johdosta muodostuneet talouselämän varsinaisiksi inflaatiopesäkkeiksi. Korkeaksi karannut kustannustaso on samalla jarruttanut myös teollisuuden mahdollisuuksia kasvattaa kapasiteettiaan. Talousneuvoston sihteeristö toteaaakin, että jos kauppataseessa halutaan päästä reilusti plussan puolelle, joka osaltaan edesauttaisi vaihtotaseen vajauksen supistumista, tämä edellyttäisi juuri teollisuuden kapasiteetin voimakasta lisäämistä. Teollisuuden investointiasteen tulisi sihteeristön mukaan kohota jopa neljänneksen korkeammaksi siitä, mitä se on viime vuosina keskimäärin ollut. Tämä vaikuttaa järkevältä. Lisätä sitä, mistä on puutetta eli kapasiteettia ja kilpailukykyä.

Revalvoimalla Suomen markan muuttivat Suomen Pankki ja hallitus kuitenkin täysin jutun juonen. Vanhana dekkarien lukijana ei Povari ikinä olisi voinut arvata, että **syylinen kaikkien olikin teollisuus**. Vaihtotasetta revalvaatio ei nimittäin paikkaa. Tuonin halvetessa se päinvastoin vain lisää vajetta. Teollisuuden kannattavuuden samanaikaisesti heiketessä tuotavat investointien lisääminen ja kapasiteetin kasvattaminen sitä vastoin yhä suurempaa tuskaa.

Vilja viihtyy maassa, jossa sillä on suotuisa kasvuympäristö. Vähin mitä elinkeinoelämä edellyttää talouspolitiikalta olisi pitkäjänteisyys ja sen luoma tulevaisuuden ennustettavuus ja varmuus. Nyt luotiin epävarmuutta ja talouspolitiikkaan pompotelun maku.

Kymmenen viime vuoden aikana Suomen marka on revalvoitunut Ruotsin kruunuun nähden 40 %. Ja kääntäen. Samana aikana Ruotsin kruunu on devalvoitunut Suomen markkaan nähden lähes 30 %. Ei pidä ihmetellä, jos ruotsalaiset ostavat parhaat leimikot Pohjois-Suomesta. Rahoittavat metsäteollisuusinvestointinsa yritysten omalla tulorahoituksella. Ja vienos-ti hymyillen kehuvat **suomalaista sisua**.

Herlitz KG — Lähi-Idän spesialisti

Vieraat ja isännät: Bjarne Nygård (vas.), Pekka Suursalmi, Peter Herlitz, Peter Stackelberg, Hartmut Müller, Gerard Jaslowitzer, Colin Herlitz ja Jörn Söderholm.

Münchenissä päämajaansa pitävä saksalainen Herlitz KG on erikoistunut Lähi-idän, Pohjois- ja Länsi-Afrikan markkinoihin, joilla se toimii myös Kymmin agenttina. Kymmin paperia Herlitz välittää reilut 15 000 tonnia.

"Paperikaupassa keskitymme näille markkinoille, koska haluamme panostaa niille alueille, joilla olemme vahvoja", kertoo yhtiön pääjohtaja Peter Herlitz.

Markkinat ovat hänen mukaansa — kuten Euroopassakin — hyvin erilaisia maasta riippuen. Suurin ongelma on rahoitus sekä se, että usein tarvitaan vientilisenssit. Merkittävin markkina-alue ovat arabimaat, Marokosta ja Algeriasta alkaen aina Saudi-Arabiaan ja Iraniin.

Myös sellaiset Afrikan maat, kuten Nigeria, ovat markkinoina valtavia, mutta myös epävakaita,

koska ne ovat riippuvaisia öljyn hinnasta. Silloin, kun öljyn hinta on korkealla, kaupanteko on helppoa. Matalan öljynhinnan aikoina jotkut maat saattavat olla parikin vuotta ostamatta mitään ja sen jälkeen tilata kerralla koko vuoden tarvetta vastaavan määrän.

Asiakkaat ovat paperin jatkojalostajia, kooltaan yleensä hyvin vaihtelevia. Osittain ne ovat kirjapainoja, toisissa maissa valtiollisia kauppaorganisaatioita, jotka jakavat paperin edelleen ja esimerkiksi Saudi-Arabiassa hyvin paljon keskikokoisia yrityksiä.

Eniten rullia

"Olemme tulleet suuren rullapaperin myyjänä ja rulla on edelleenkin merkittävin artikkeli. Myymme kuitenkin yhä kasvavia määriä arkkeja sekä A4:sta — voisimme

myydä niitä jopa huomattavasti enemmän, jos saisimme", Peter Herlitz kertoo.

Tärkeimmät myyntiargumentit ovat laatu ja luotettavuus, erikoisen tärkeänä hän pitää nopeiden toimitusten luotettavuutta.

Koulu- ja toimistotarvikkeita

Herlitzin Berliinissä sijaitseva emoyhtiö, Herlitz AG, on Euroopan suurin koulu- ja toimistotarvikkeiden valmistaja, liikevaihdoltaan 700 miljoonaa D-markkaa. Herlitz työllistää 3 000 henkilöä ja jatkojalostaa vuosittain noin 50 000 tonnia paperia ja kartonkia.

Koulu- ja toimistotarvikkeista noin 85 prosenttia tuotetaan itse ja loput, kuten pyyhkeet ja lyijykynät, yhtiö teettää alihankkijoilla.

UUTIS KYMI

KYMMENE OY:N KYMI-RYHMÄN JULKAISU 49. VUOSIKERTA

■ Toimitus: Kymmene Oy, Kymi-ryhmä, tiedotus ja markkinointipalvelu, Niementie 13, 45700 Kuusankoski, puh. vaihde (951) 4021, teleksi 52211 kymco sf, telekopio (951) 431 97, 3.5.1989 lähtien 402 2186. MEMO-tunnus KYTIED.

■ Päätoimittaja Reijo Virta, puh. (951) 402 2168, toimitussihteeri Kimmo Rekemies, puh. (951) 402 2169, toimittaja Irma Niemi, puh. (951) 402 2173, valokuvaaja Tuomo Pitkänen, puh. (951) 450 68.

■ Osoitteenmuutokset: Terttu Niilo-Rämä, puh. (951) 402 2167.

■ Kirjapaino: Kouvola Kirjapaino Oy, Katajajarjuntie, 45720 Kuusankoski 2, puh. vaihde (951) 284 31.

■ Paperi: KymexCote 115 g/m²

■ Lehden seuraava numero ilmestyy 24.5. Lehden tarkoitetun aineiston on oltava toimituksessa viimeistään 15.5. klo 16.30.

Puhdistamon laitteiden koekäyttö alkoi

■ Kymin Kuusanniemessä sijaitsevan uuden biologisen jätevedenpuhdistamon laitteiden mekaaninen koekäyttö alkoi huhtikuun loppupuolella. Koekäytön aikana testataan puhdistamon, pumppaamon ja kemikaaliaseman sekä ilmastuksen, selkeytyksen ja tiivistyksen laitteet.

Merkittävän osan koekäyt-

tövaiheesta vie laajan automaatiojärjestelmän testaus.

Vettä puhdistamoon aletaan ottaa vapun jälkeisellä viikolla. Bakteerikannan kasvu vie projektinvetäjä **Seppo Vireän** mukaan muutaman viikon. Biologinen puhdistamo käynnistetään lisäämällä pumpattavan veden määrää asteittain ja ajamalla laitosta siirtymävai-

heen aikana nykyisen puhdistamon rinnalla.

Projektiin liittyvän lietteenkäsittelyn koekäyttö alkaa toukokuussa. Biologisesta puhdistamosta saatava liete tullaan polttamaan Kymin höyryvoimalaitoksen uusittavalla kattilalla.

Puhdistamon laitteiden mekaaniset koekäytöt alkoivat huhtikuun viimeisellä viikolla. Vedenotto alkaa toukokuun alussa.

Jatkoa etusivulta

Yhtiökokous

Osinko 3 markkaa osakkeelta

Yhtiön hallituksen ehdotuksen mukaisesti yhtiökokouksessa päätettiin jakaa osinkoa 15 prosenttia eli 3 markkaa osaketta kohti. Osinko nousi näin 60 penniä eli 25 prosenttia edellisvuodesta.

Henkilövalinnat

Yhtiön hallituksen puheenjohtajana toimii ministeri **Mika Tiivola**. Hallituksen varapuheenjohtajaksi valittiin pääjohtaja **Casimir Ehrnrooth**. Uusina jäseninä hallitukseen valittiin pääjohtaja, kauppatieteiden maisteri **Ahti Hirvonen** Suomen Yhdyspankki Oy:stä ja toimitusjohtaja, filosofian maisteri **Juhani Kolehmainen** Eläke-Varma keskinäinen vakuutusyhtiöstä. Erovuorossa olleista hallituksen jäsenistä jäivät pois varapuheenjohtaja, vuorineuvos **Kurt Swanlung**, professori **Jaakko Honko** ja varatuomari **Henrik Nybergh**.

Uudeksi varsinaiseksi tilintarkastajaksi valittiin kauppa-

Ahti Hirvonen

Juhani Kolehmainen

tieteiden maisteri **Henry Wiklund**. Uudeksi varatilintarkastajaksi valittiin kauppatieteiden maisteri **Clas Hagert**.

Telefaxit voi lähettää MEMOlla

Telefaxien lähettäminen Kymmene Oy:n elektronisen postin, MEMO:n, avulla on nyt mahdollista. Järjestelmään tehdyn muutoksen ansiosta jokainen MEMO-käyttäjä, jolla on teleksien lähetysoikeus, voi lähettää sanoman telefax-numeroon.

Lähetettävän sanoman pitää olla tekstiä, kuvia järjestelmä ei pysty siirtämään. Myöskään telefaxien vastaanotto ei ole mahdollista.

MEMO/FAXin avulla pystyy lähettämään esimerkiksi tekstinkäsittelyohjelmalla luotuja tekstejä suoraan mikrosta siirtämällä tekstit ensin MEMOon. Lähetys onnistuu myös joukkojaketuna usealle vastaanottajalle.

Itsenäiskäytön tuki järjestää MEMO/FAX-koulutusta. Lisätietoja voi Kuusankoskella kysellä **Ritva Röyhyltä**, puhelimella numerosta 2317 tai MEMOlla ROYHYRI. Häneltä saa myös tarvittavat lähetysoikeudet.

Caledonia käynnistyy

Paperintuotanto Kymmene Oy:n skotlantilaisessa tytäryhtiössä, Caledonian Paper plc:ssä on alkanut. Tehtaan paperikone käynnistyi huhtikuun 2. päivänä ja päällystyskoneet päällystyskoneella alkoivat viikolla 16.

■ Muilta osin tehdas on jo tuotannollisessa käynnissä. Vesiasema otettiin käyttöön tammikuussa. Helmikuussa vuorossa olivat apukattila ja jälkikäsittelylaitteiden koeajot. Maaliskuussa käynnistyivät pääkattila sekä kuorimo ja painehiomo.

Jälkikäsittelylaitteet otettiin käyttöön sitä mukaan, kun paperintuotanto käynnistyi. Jälkikäsittely kokonaisuudessaan — superkalanterit, leikkurit, rullapakkaus jne. — oli käynnissä

huhtikuun 11. päivänä. Paperikoneella on alkuvaiheessa valmistettu PRC-paperia. Prosessipäällikkö **Raimo Malkin** mukaan projektin lopputöitä jatketaan paperikoneen seisokeissa.

Puolitoista miljardia markkaa maksanut Caledonian Paper on Ison Britannian ensimmäinen LWC-paperin valmistaja. Tehtaan tuotantokapasiteetti on noin 200 000 tonnia 51–80 -grammaista LWC-paperia vuodessa.

Caledonian pohjapaperikoneen on toimittanut Valmet Paperikoneet Oy. Koneen puhtaaksileikattu leveys on 8,15 metriä ja käyttönopeus 1 400 metriä minuutissa. Päällystyskone on Beloit Walmsleyn valmistama, painehiomon toimitti Tampella ja pastakeittion Jylhäraiso. Superkalanterista vastaa Kleinewefers ja puunkäsittelyn laitteistoista Kone Oy.

Henkilöstölle tarjotaan miljoona osaketta

■ Kymmene Oy:n osakeanti alkaa toukokuun 2. päivänä. Osakepääoman 290 miljoonan markan korotus toteutetaan rahastoannilla, uusmerkinnällä ja henkilöstölle suunnatulla annilla. Kymmene Oy:n yhtiökokous hyväksyi annin ja sen ehdot 20. huhtikuuta.

Henkilöstöannissa osakkeita voivat merkitä ne, jotka viimeistään 1.3.1989 ovat tulleet Kymmene Oy:n tai sen kotimaisen konserniyhtiön palvelukseen. Myös ulkomaisten konserniyhtiöiden johto kuuluu annin piiriin. Yhteensä henkilöstölle on tarjolla mil-

joona uutta osaketta. Yksi henkilö saa merkitä enintään 500 osaketta. Osakkeen merkintähinta on 100 markkaa. Uudet osakkeet oikeuttavat täyteen osinkoon tältä vuodelta.

Kymmene Oy:n osakkeen nimellisarvo on 20 markkaa. Pörssikurssi on pysytellyt 130 markkaa ylittävällä tasolla.

Rahastoannissa saavat vanhat osakkeenomistajat maksutta yhden ja 80 markan hinnasta niinkään yhden uuden osakkeen 10 vanhaa osaketta kohti. Tämä koskee niitä kymmeneläisiä, joilla ennestään on yhtiön osakkeita.

Kirje kotiin

Kymmene Oy:n ja sen kotimaisten konserniyhtiöiden palveluksessa oleville lähetetään postissa kirje kotiin. Kirjeessä selostetaan henkilöstöantiin liittyvät järjestelyt. Mukana seuraa myös lomake, joka täytettynä tarvitaan osakkeita merkittäessä. Osakkeita voi merkitä kaikissa Suomen Yhdyspankin konttoreissa. Merkintäaika alkaa 2. toukokuuta ja päättyy 2. kesäkuuta.

Tietoa osakeannista jokainen saa myös työpaikallaan. Tehtailla ja toimistoissa tulee olemaan esillä julisteita ja muuta osakeantia esittelevää aineistoa.

Verotuksesta tietoa myöhemmin

Uudet verotussäännöt mah-

dollistavat lakiasian johtajan **Magnus Ståhlbergin** mukaan annista syntyneen edun verotamisen. Mahdollisen edun arvioinnin tekevät veroviranomaiset.

"Tätä asiaa on tiedusteltu verohallituksesta, joka on luovannut antaa vastauksen mahdollisimman nopeasti", hän kertoo. "Jos annissa katsotaan syntyvän verotettavaa etua henkilöstölle, se on meidän laskelmiamme mukaan joka tapauksessa hyvin pieni".

Verotusasiasta tiedotetaan heti, kun verohallituksen vastaus saadaan.

Pääomatulojen tuotto on verotonta 2 000 markkaan saakka. Pääomatuloja ovat esim. osingot, veronalaiset talletukset ja vuokratulot. Esimerkiksi nyt merkittävällä 500 osakkeella ja viime vuodelta mak-

settavaksi ehdotetulla 15 prosentin osingolla saa osinkoina 1 500 markkaa.

Pääomatulojen tuottojen veroprosentti 2 000 markkaa ylittävältä määrältä on ilmoitettu osinkoverokirjassa. Jos osinkoverokirjaa ei ole, 2 000 markkaa ylittävältä tuotosta otetaan verona 50 prosenttia. Osinkoverokirja pitää erikseen pyytää verotoimistosta.

Kymmene Oy:n edellisessä henkilöstöannissa vuonna 1987 yli 3 000 henkilöstöön kuuluvaa merkitsi osakkeita. Henkilöstöanti tuli ylimerkityksi kaksinkertaisesti. Oy Wilh. Schauman Ab:n ensimmäisessä henkilöstöannissa 1970-luvun puolivälissä käytti merkintäoikeuttaan lähes 2 000 schauமானilaista.

Kymmene Oy:n vuosi 1988

PÄÄJOHTAJA CASIMIR EHRNROOTH:

Konsernin tulos parani edelleen

Viime vuosi oli hyvä metsäteollisuudelle. Konsernin päätuotteiden kysyntä jatkui voimakkaana päällystetyissä hiokepitoisissa painopapereissa ja voimistui myös hienopapereissa. Hiokepitoisten painopapereiden hintakehitys oli suotuista. Hienopapereiden hinnat alkoivat vahvistua loppuvuoden aikana, toteaa Kymmene Oy:n pääjohtaja, vuorineuvos Casimir Ehrnrooth.

Selluteollisuudessa vuosi oli todellinen korkeasuhdannevuosi sekä tuotannon määrän että hintakehityksen osalta.

Korkeasuhdanne lisäsi myös jonkin verran mekaanisen metsäteollisuuden tuotteiden kysyntää, ja hintataso vahvistui lievästi.

Konsernin tulos, jota vuonna 1987 luonnehdittiin hyväksi, parani kertomusvuonna edelleen. Kannattavuus oli oman ja sijoitetun pääoman tuotolla mitattuna edellisvuotta parem-

pi. Tulos osaketta kohti oli edellisvuoteen verrattuna lähes puolitoistakertainen.

Konserni pystyi hyödyntämään hyvän markkinatilanteen tuotannossaan ja markkinoinnissaan. Kymmene Oy:n ja Schaumanin toimintojen yhteenliittäminen on myös sujunut häiriöttä ja lisännyt konsernin iskukykyä.

Erinomaisen tuloksen saavuttamista on merkittävästi tukenut henkilöstön tunnollinen ja ahkera työ. Henkilökunnan vastuuntuntoinen suhtautumistapa auttoi myös torjumaan kotimaassa osan ns. kokenusmiesten lakkojen vaikutuksesta.

Kiitän konsernin henkilökuntaa hyvästä työstä ja hyvästä yhteishengestä, toteaa pääjohtaja Ehrnrooth.

Vuoden aikana jatkettiin laajan investointiohjelman toteuttamista. Sen painopisteenä on konsernin päätuotteiden - aikakauslehti- ja hienopaperin - markkina-aseman ja kilpailukykyyn vahvistaminen 1990-luvulle mentäessä. Tämä tapahtuu ottamalla käyttöön uusia tehokkaita ja pysäyttämällä vanhoja tehotomia yksiköitä sekä siirtämällä tuotannon painopistettä entistä korkeamman jalostusarvon ja parem-

man kasvupotentiaalin tuotteisiin.

Konsernin ennätysuuret tuotannolliset investoinnit, 3 017 Mmk, voitiin 60-prosenttisesti rahoittaa toiminnallisella tulo-rahoituksella. Kun vuoden aikana toteutetut huomattavat käyttöomaisuuden myynnit lasketaan mukaan, investoinnit katettiin kokonaan omalla rahoituksella.

Kertomusvuoden aikana jatkettiin yhtiöittämissuunnitelman ja henkilöstörahoitusten perustamissuunnitelman kehittämistä. Yhtiöllä on valmius toteuttaa suunnitelmat Suomessa olevan tuotannollisen toiminnan yhtiöittämisestä ja henkilöstörahoitusten perustamisesta tarvittavien lainsäädäntömuutosten astuessa voimaan.

Yhtiön osakkeiden noteraaminen Lontoon kansainvälisessä pörssissä aloitettiin kesäkuussa 1988.

Korkeasuhdanne jatkuu

Korkeasuhdanteen uskotaan jatkuvan vielä kulumassa olevan vuoden loppuun. Metsäteollisuudessa ennustus näyttää sellu- ja paperituotannon osalta pitävän paikkansa. Vilkas rakentaminen pitäänee

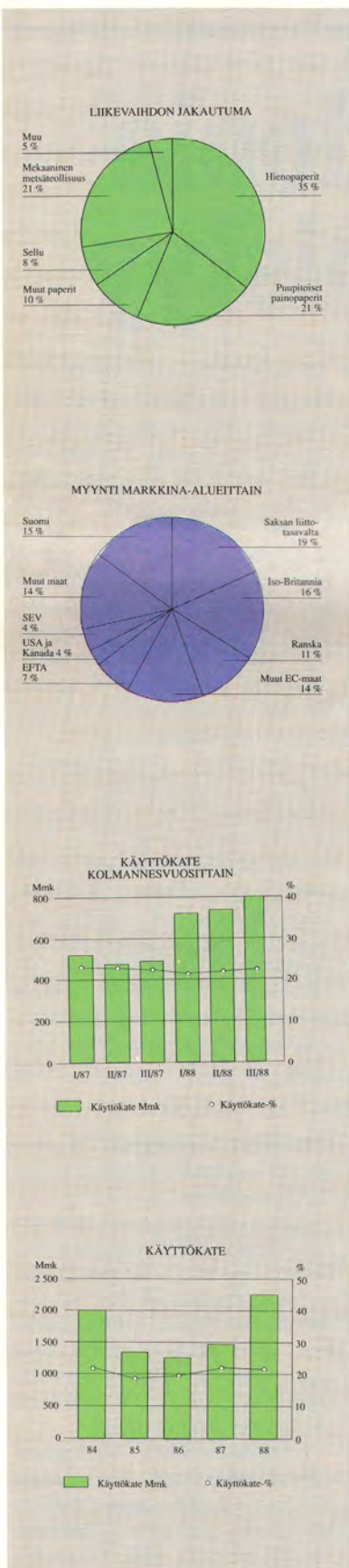
myös mekaanisen metsäteollisuuden tuotteiden kysynnän tyydyttävällä tasolla.

Kymmene-konsernin tuotannon ja tuloksen rakenteeseen vuonna 1989 vaikuttavat myönteisesti käyttöön otetut ja otettavat uudet tuotantoyksiköt Kymin PK 9 ja uusittu päällystyskone, Nordland Paperin päällystyskone, Kaukaan kolmas päällystyslinja sekä Caledonian paperin LWC-paperitehdas. Pietarsaaren sellutuotantoa lisäävät syksyllä 1988 tuotantoon saadut uudet osat ja tänä syksynä valmistuvat laajennusinvestoinnit.

Tuotannon kustannustehokkuutta ja laatutasoa parantavat myös Kymin vanhojen paperikoneiden sulkeminen sekä uuden puunkäsittelylaitoksen valmistuminen.

Koko konsernin hienopaperituotannon markkinoinnista vastaavan maailmanlaajuisen organisaation vuonna 1986 käynnistynyt rakentaminen on saavuttanut kehitysvaiheen, joka luo edellytyksiä parantaa hienopaperisektorin tulosta.

Konsernin liikevaihdon arvioidaan vuonna 1989 olevan noin 12 miljardia markkaa.

Konserni	1988	Osuus	1987	Muutos	1987
	Mmk	%	Mmk	1988/1987	ml. Schauman
Liikevaihto 1987-1988				%	Mmk
Kaukas-Voikkaa	2 893	25	2 613	+ 11	2 613
Kymi ¹⁾	2 293	20	2 147	+ 7	2 147
Nordland Papier	1 508	13	1 443	+ 5	1 443
Kymmene France, Docelles	289	3	283	+ 2	283
Star Paper	387	3	382	+ 1	382
Schauman Pietarsaari	1 096	9			950
Mekaaninen metsäteollisuus	2 465	21	603	+309	2 228
Wisapak	324	3			324
Nautor	91	1			96
Muu myynti	237	2	73	+223	74
Ryhmien myynnin arvo	11 583	100	7 544	+ 54	10 540
./. Ryhmien välinen myynti	-1 207		-881	+ 37	-993
Konsernin liikevaihto	10 376		6 663	+ 56	9 547
Ulkomaantoiminta	8 820	85	5 923		8 002
Emoyhtiö	7 560 ²⁾		4 770		4 770
Vienti Suomesta	6 702		4 120		6 117

¹⁾ Kymi-ryhmä myyntiyhtiöineen mukaan luettuna Nordland Paperin ja Kymmene Francen välittämä hienopaperin myynti.

²⁾ Schauman mukana koko vuodelta.

Kaukas-Voikkaa-ryhmä	1988	1987	Muutos
			%
Tuotanto 1000 t			
Paperi	721	712	+ 1
Sellu	393	373	+ 5
Myynnin arvo Mmk	2 893	2 613	+11
Vienti Mmk	2 588	2 313	+12
Investoinnit Mmk	668	438	+53
Henkilöstö	2 991	2 620	+14

Schauman Pietarsaari ja Wisapak	1988	1987	Muutos
			%
Tuotanto 1000 t			
Sellu	444	417	+ 6
Voimapaperi	118	118	0
Säkit	26	28	- 7
Teollisuuspaperit	43	45	- 4
Muovipakkaukset	4	8	- 50
Myynnin arvo Mmk			
Sellu ja paperi	1 096	950	+ 15
Wisapak	324	324	0
Vienti Mmk	1 201	933	+ 29
Investoinnit Mmk	442	201	+120
Henkilöstö	1 370	1 452	- 6

Mek. metsäteollisuus	1988	1987	Muutos	1987
			%	ml. Schauman
Tuotanto 1000 m ³				
Vaneri	322	66	+388	315
Lastulevy	365			324
Sahatavara	789	544	+ 45	838
Puutuotteet	49	48	+ 2	48
Myynnin arvo Mmk	2 465	603	+309	2 228
Vienti Mmk	1 524	472	+223	1 317
Investoinnit Mmk	160	22	+627	134
Henkilöstö	4 795	1 378	+248	5 120

Kymillä muutosten ja rakentamisen aikaa

Vuosi 1988 oli voimakkaan muutoksen ja rakentamisen aikaa Kymi-ryhmässä. Hienopaperikone PK 9 käynnistyi marraskuussa viikkoa alkuperäistä tavoitetta aikaisemmin komennusmiesten lakkoilusta huolimatta. Vuoden aikana pysäytettiin vanhat paperikoneet PK 3 ja PK 6 sekä päällystyskone 1. Lisäksi luovutettiin Katajharjun jalostustehtaasta, Kouvolan Kirjapainosta sekä Helsingborgs Litografiska Ab:stä.

Usimpaan teknologiaan perustuvat investoinnit edellyttävät henkilöstöltä korkeaa teknistä osaamista. Tästä syystä Kymi-ryhmässä panostettiin henkilöstön kouluttamiseen ja motivointiin toteuttamalla laaja Kymi osaa -koulutusprojekti.

Päällystetyn sekä päällystä-

mättömän hienopaperin kysyntä lisääntyi vuoden aikana. Kysynnän kasvun myötä myös tuotteiden hinnat nousivat edellisvuodesta. Ryhmän myynnin arvo 2,3 miljardia markkaa oli 7 prosenttia edellisvuotta suurempi jalostusteollisuuden yksiköiden poistamisesta huolimatta.

Asiakaspalvelun kehittämiseksi aloitettiin markkinoinnin tietojärjestelmien uusinta. Toimenpiteillä luodaan edellytykset ryhmän kasvavan hienopaperituotannon tehokkaammalle markkinoinnille Euroopan päämarkkina-alueilla. Kymien arkkituotannon yksinmyyntioikeus kotimaassa annettiin Paperi-Dahlbergille.

Tuotantoennätyksiä

Päällystettyä hienopaperia, sellua ja valkaisu- ja värjäyskemikaaleja tuottavat tehtaavat kävivät lähes täydellä kapasiteetilla saavuttaen uusia tuotantoennätyksiä. Päällystämättömän hienopaperin tuotannon rajoituksia voitiin vähentää käyntiasteen ollessa hienopaperisektorilla 94 prosenttia. Sellutehtaan tuo-

tannosta 80 prosenttia ja kemian tehtaan tuotannosta 43 prosenttia meni ryhmän omaan käyttöön loppuosan suuntautuessa pääasiassa muille konsernin yksiköille.

Tulos parani

Ryhmän tulos parani ja oli kokonaisuutena erinomaista tasoa. Erityisesti sellun ja kemian tuotteiden kannattavuus muodostui erinomaiseksi. Sen sijaan paperia valmistavien yksiköiden tulostaso ei ollut riittävä sellukustannusten nousun takia.

Hienopaperin hyvät markkinanäkymät ulottuvat pitkälle vuoteen 1989. Ryhmän päämarkkina-alueelle Eurooppaan ei ole vuoden kuluessa tulossa uutta tuotantokapasiteettia. Kysynnän jatkuessa voimakkaana paperituotanto pysyy korkealla tasolla.

Ryhmän kilpailukyky vahvistuu edelleen vuoden 1989 aikana toteutettavien päällystys- ja paperikoneusintojen ansiosta. Taloudellinen tulos säilynee edellisvuoden tasolla.

MYÖS HALLINTOEDUSTUS JA HENKILÖSTÖRAHASTOT TULOSSA

Yhtiöittäminen tarkoitus toteuttaa 1.1.1990 alkaen

Kymi-ryhmän johdon ja yt-neuvottelukuntien yhteisessä kokouksessa Kymien teollisuusoppilaitoksen juhlasalissa 25.4. hallintojohtaja Lasse Mäkelä käsitteli puheenvuorossaan organisaation kehittämistä, hallintoedustusta ja henkilöstörahastoja.

Kymmene Oy on konsernina rakennettu nykyiseen muotoonsa kahden suuren fuusion sekä Strömbergin ja muun yhtymäkokoaisuuteen sopimattoman liiketoiminnan myymisen kautta. Metsäteollisuuteen keskittyvältä yrityskokonaisuudelta edellytetään kansainvälisillä markkinoilla suurta kokoa. Fuusiot ja investoinnit uusiin tuotantolaitoksiin ovat tähänneet yhtiön iskukyvyyn kasvatamiseen metsäteollisuuskonsernina.

Samanaikaisesti rakenne muutoksen kanssa on yhtiön johdossa nähty tarve kehittää konsernin organisaatiota niin,

että koon antamien mittakavaetujen ohella voitaisiin hyödyntää myös pienempiin organisaatioyksiköihin liittyvät edut.

Tässä tarkoituksessa on laadittu suunnitelma yhtiön kotimaan tuotannollisen toiminnan yhtiöittämisestä erillisiksi yhtiöiksi.

Tarkoituksena on viedä päätöksenteko sinne, missä toiminta tapahtuu ja perusteet yhtiön tulokselle luodaan. Yhtiöittäminen mahdollistaa nykyistäkin täsmällisemmän tulosraportoinnin ja yhtiötetyn liiketoiminnan tuloksellisuuden useampivuotisen seurannan tulosten rekisteröityessä kunkin yhtiön omaan taseeseen. Tavoitteena on myös lisätä johdon ja henkilöstön motivaatiota.

Yhtiöittäminen antaa uusia mahdollisuuksia kehittää johdon ja henkilöstön yhteistoi- mintaa. Henkilöstölle annetaan mahdollisuus valita edustajansa uusien tytäryhtiöiden hallitukseen ja kutakin yhtiötä varten on tarkoitettu perustaa oma henkilöstörahasto.

Yhtiöittämissuunnitelmassa Suomessa tapahtuva tuotannollinen toiminta on jaettu vii-

teen yhtiöön. Nykyisestä Kymi-ryhmästä muodostetaan oma yhtiönsä, kuten myös Kaukas-Voikkaa-ryhmästä ja Pietarsaaren tehtaista. Tarkoituksena on säilyttää nykyiset integraatit koskemattomina. Näin ollen Lappeenrannassa sijaitsevat saha ja vaneritehtaat ovat Kaukas-Voikkaan tulosyksiköitä sekä Pietarsaaren saha ja Wisapakin tuotantolaitos muodostettavan yhtiön yksiköitä.

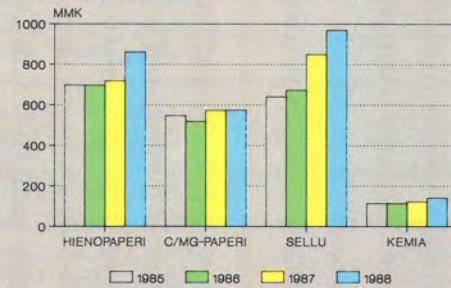
Integraatin ulkopuolella sijaitsevista sahoista, vaneri- ja levytehtaista muodostetaan mekaanisen metsäteollisuuden yhtiö. Viides yhtiö on purjevernevalmistaja Oy Nautor Ab. Yhtiön puunhankinta hoidetaan kuten nytkin osakkuusyhtiö Tehdaspuun ja tytäryhtiö Pohjanmaan Puu Oy - Österbottens Trä Ab:n toimesta.

Konserniemoyhtiönä toimivalle Kymmene Oy:lle jäävät metsät ja tehdaspaikkakuntien ulkopuolella olevat kiinteistöt sekä tuotantolaitosten ulkopuolinen voimantuotanto. Emoyhtiö hoitaa myös konsernin rahoituksen ja antaa tytäryhtiöille hallintopalveluja.

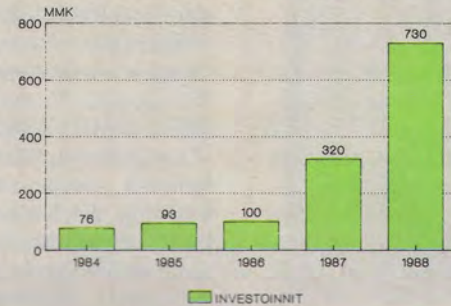
Yhtiöt ovat Kymmene Oy:n täysin omistamia tytäryhtiöitä.

Kymi-ryhmä	1988	1987	Muutos %
Tuotanto 1000 t			
Paperi (ml. jalostus)	381	366	+ 4
Kartonki	0	35	-100
Sellu	367	362	+ 1
Kemia	106	107	- 1
Myynnin arvo Mmk	2 293	2 147	+ 7
Vienti Mmk	1 301	1 339	- 3
Investoinnit Mmk	730	320	+128
Henkilöstö	2 575	2 609	- 1

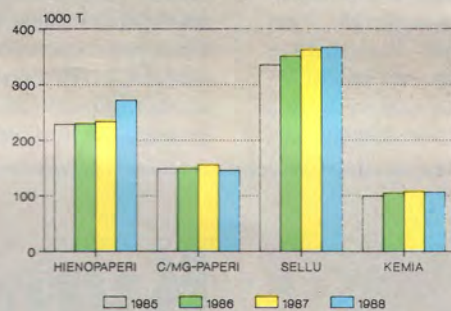
Tuotannon myyntiarvot Mmk

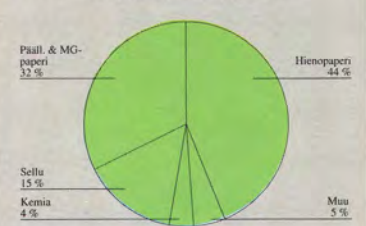
Investoinnit vv. 1984-88

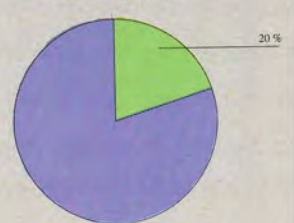
Tuotanto (1 000 T)

MYYNIN ARVON JAKAUTUMA

OSIUS KONSERNIN MYYNIN ARVOSTA

Niiden hallituksissa on tarkoitus varata kolme paikkaa henkilöstön edustajille. Edellytyksenä on, että eri henkilöstöryhmät voivat sopia tasapuolisesta edustuksesta ja nimettävistä henkilöistä. Edustus tuotannollisten tytäryhtiöiden hallituksissa on luonteva jatko sille, että henkilöstöllä on tähän asti ollut edustuksensa tulosryhmi- en johtajistoissa. Kymmene Oy:n hallituksen jäsenenä ovat jatkossakin omistajien edustajat.

Kehittämishjelmaan kuuluu edelleen suunnitelma eduskunnalle annetun lakiesityksen mukaisten henkilöstörahastojen perustamisesta kullekin uudelle yhtiölle. Rahastojen perustaminen edellyttää yhteisymmärrystä eri henkilöstöryhmien kesken sekä yhteistä näkemystä yhtiön johdon ja henkilöstön välillä keskeisistä asioista.

Tarkoituksena on, että uudet yhtiöt aloittaisivat liiketoimintansa 1.1.1990 ja että henkilöstörahastot perustetaan heti, kun suunnitelmat ja keskustelut henkilöstön kanssa on saatu loppuun viedyiksi ja uusi rahastolainsäädäntö on tullut voimaan.

Kevään osasto osaa -koulutuksessa yli 500 kymiläistä

Kymi-ryhmän koko henkilöstön kattavan Kymi osaa -koulutuksen jatko, osasto osaa, etenee. Kevätkauden koulutustilaisuuksiin tulee osallistumaan arviolta yli 500 kymiläistä. Tällä hetkellä ovat käynnissä tehdaspalvelun ja kemian teollisuuden koulutustilaisuudet; tekninen osasto aloittaa toukokuun 8. päivänä. Ensimmäisenä osasto osaa aloittanut Kymin tutkimuskeskus piti viimeisen luontopäivän 29.3.

Tehdaspalvelun Kymi osaa -osastokoulutus alkoi huhtikuun alussa. Koulutustilaisuuksia on kaiken kaikkiaan 22, joista kevään aikana pidetään kahdeksan ja syksyllä neljätoista. Viimeinen luontopäivä on 29.11. Tehdaspalvelun osastokoulutukseen osallistuu noin 730 henkilöä.

Tehdaspalvelun koulutustilaisuuksissa käsitellään osaston yritys suunnittelua ja kunnossapitoryhmien toimintaa. Eri tehdasosastoihin tutustutaan kahden luontokerran välein.

Kemian teollisuuden kemia osaa -koulutustilaisuuksia jär-

jestetään kahdeksan, joista neljä on jo pidetty. Ensimmäinen koulutuspäivä oli 31.3. ja viimeinen tilaisuus pidetään 26. päivänä toukokuuta. Tutustumiskäynnit sellutehtaalle, peroksiditehtaalle ja klooritehtaalle jäävät syksyyn.

Kemia osaa -koulutuksessa perehdytään Kymin kemian teollisuuden tulevaisuuteen, yhteistyöhön peroksiditehtaan kanssa ja tulevaisuuden haasteisiin. Koulutukseen osallistuu noin 160 henkilöä.

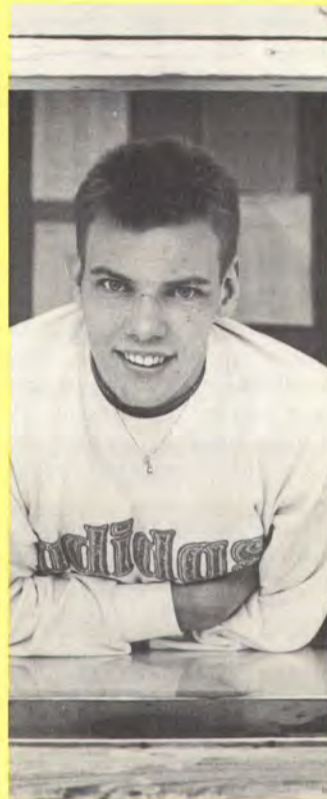
Tekninen osasto pitää koulutuspäivänsä toukokuun 8. ja 15. päivinä. Tilaisuuksiin osallistuu noin 40 henkilöä.

Koulutuspäivään kuuluu luentoja, osaston sisäisiä keskusteluja sekä kiertokäynnit ja keskustelutilaisuudet toimintaosastojen kanssa.

Kymin tutkimuskeskuksen osastokoulutukseen kuului kolme koulutuspäivää, jotka pidettiin 13.3., 21.3. ja 29.3. Tehdasvierailut sellutehtaalle ja hienopaperitehtaalle jäävät syksyyn. Tutkimuskeskuksen osastokoulutuksessa on ollut mukana 55 henkilöä.

Teksti: Niilo Kauppila

Suomen mestaruudet saa

Vesa Koskinen

Painija Ismo Kamesaki painaa 57 kiloa. Nyrkkeilijä Vesa Koskinen painaa 63 kiloa. Ismo Kamesaki on Suomen mestari kr.roomalaisen painin 52 kg:n sarjassa. Vesa Koskinen on nyrkkeilyn Suomen mestari sarjassa 60 kg.

Kamesaki ja Koskinen ovat syntyperäisiä kuusankoskelaisia ja heidän työnantajansa on Kymmene Oy; Ismo käy ammattikoulua ja Vesa on vartijana Voikkaan tehtaalla.

Kumpikin nuorukainen on normaalipainoisenaakin erittäin hoikka, mutta ennen suuria kilpailuja heidän on silti laihduttava muutama kilo, jotta he pääsisivät ottelemaan heille edullisiin sarjoihin. Urheilukiellessä laihduttamista sanotaan vetämiseksi. Kamesaki vetää viisi kiloa ja Koskinen kolme kiloa toukokuun alussa.

Euroopan mestaruuskilpailut painissa ja nyrkkeilyssä ovat toukokuussa. Painijat ottelevat Oulussa ja nyrkkeilijät Atee-

nassa. Ismo Kamesaki ja Vesa Koskinen on valittu omiin sarjoihinsa Suomen edustajiksi. Normaalisti he harjoittelevat kerran päivässä, mutta tällä hetkellä heillä on kaksi harjoitusta joka päivä.

Lahjakkuuksia

Ismo Kamesaki ja Vesa Koskinen ovat olleet ilmeisiä lahjakkuuksia lajeissaan jo poikavuosina. Ensimmäisen Suomen mestaruutensa Ismo voitti vuonna 1986 poikien SM-kisoissa sarjassa 44 kg. Vesa Koskinen voitti vuonna 1983 poikien Suomen mestaruuden sarjassa 52 kg ja hänet palkittiin silloin SM-kisojen parhaana nyrkkeilijänä. Kummallakin on määrätietoinen ote urheiluun.

22-vuotias Vesa Koskinen otti tämänvuotisen Suomen mestaruuden voittamalla SM-kisoissa ensi kerran **Matti Toikkasen**. Kolmesti aikaisemmin oli Toikkanen voittanut.

Suomen mestaruus ei tuonut vielä matkalippua EM-kisoihin, sillä valitsijat halusivat katsella miesten otteita kansainvälisessä GeeBee-turnauksessa. Koskinen voitti turnauk-

Kymmene Oy tukee Talvisota-elokuvan tekemistä

"Tällaiseksi vaate menee, kun puoli vuotta painaa ryteikön lävitse", sanoo näyttelijä Taneli Mäkelä. Hän toteaa viime kuukaudet eläneensä täysin Talvisota-elokuvan ehdoilla.

Kymmenittäin miehiä seisoo keskisuomalaisessa peltoaukeiden ja järvenpohjukan väliin jäävässä nuorena koivukossa. He kuuntelevat megafonilla annettuja ohjeita, asettuvat sitten kosteaan lumeen odottamaan hyökkäyskäsikä. Takana pellolla on tauolla kolmattasataa sotilasta puettuna venäläisiin vanhoihin uniformeihin.

Filmataan elokuvaa Talvisota. Kymmene Oy on osaltaan auttanut National-filmin hanketta vaiheeseen, jossa jäljellä on enää viimeisten täydentävien kohtauksien tallentaminen. Elokuvan ohjaaja **Pekka Parikka** kommentoi käskyjensä välillä kysymystä, mikä on

Kymmene Oy:ltä saadun rahoituksen merkitys.

"Sponsorointi suomalaisessa elokuvassa on uusi, mutta hirveän hyvä asia. Tässä elokuvassa on kysymys suomalaisen historian rekonstruoinnista, koko kansan kannalta tärkeän aiheen kuvaamisesta. On melkein kohtuuton vaatimus, että se pitäisi tehdä pelkästään yksityisillä varoilla, koska voi olla, että rahoja ei saada katsomoista takaisin."

Parikka arvelee, että tarvitaan 600 000 katsojaa, jotta elokuva olisi "nollilla".

"Koska näihin katsojamääriin on vaikea uskoa, on kaikki rahoitusapu mitä tervetulleinta, jotta elokuva yleensä saadaan tehtyä."

Parikka huomauttaa, että Talvisota-elokuvassa katsojat näkevät mihin raha on kuluut. Asian usko, kun on nähnyt Haapamäen Riikon kylän tienoot, jossa on hyökkäysvaunuja, silvottuja metsiä, keinote-

"Talvisota on elokuva ihmisen kestäkyvystä", toteaa ohjaaja **Pekka Parikka**. Jotta sodan kauhuista voitaisiin luoda todellisuuden illuusio, tarvitaan oikeita sotakoneita. Kuvan panssarit ovat peräisin Parolan panssarimuseosta.

koisia metsiä ja ympärillä räjähtelevät kranaatinosumia kuvaavat panokset.

"Mitään ei oikeastaan ole ollut, kaikki on täytynyt tehdä, rakentaa ja puvustaa sekä hankkia."

Uutiskymin vieraillessa seu-

raamassa Talvisota-elokuvan kuvauksia Haapamäellä 10. päivänä huhtikuuta oli työ loppuvaiheessa. Paikalla oli tällöin 150 suomalaiseksi ja 250 venäläiseksi puettua sotilasta. Kohtauksien kuvaaminen oli alkanut perjantaina, jolloin alueella

Koskinen ja Kamesaki, Kymmene Oy vutettu — EM-kisat vuorossa toukokuussa

sen loppuottelussa 5–0 Espanjan **Jose Solen**. Toikkanen oli hävinnyt Solelle, joten EM-paikasta ei enää tarvinnut kiistellä.

Vesa Koskinen oli GeeBee-turnauksen ainoa suomalaisvoittaja ja hänet palkittiin lisäksi Fair Play -palkinnolla. Arvostetun turnauksen voitto teki Vesasta nimimiehen. "Kymmene Oy:n porttivahti Vesa Koskinen oli illan tähti", sanottiin eräässä otsikossa.

Vesa Koskinen työ porttivahdina Voikkaan tehtaalla on kaksivuorotyötä.

Miten työ ja nyrkkeily sopivat yhteen?

"Normaali päivätyö olisi urheilijan kannalta tietenkin paras vaihtotehto. Silloin voisi käydä lenkillä ennen töihin menoa ja illalla harjoitella salilla. Kaksivuorotyössä tämän iltatöiden aikana ei voi salilla harjoitella kuin yksinään. Nyrkkeily on siitä erikoinen urheilumuoto, että sitä ei voi kunnolla tehdä ilman valmentajaa. Lasse Himanen on minua ohjannut pikkupojasta lähtien. Lasse ja Leo Perätalo ovat täällä Kuusankoskella nämä nyrkkeilyn isät."

Vesa Koskinen edustaa Kuusankosken Kisaa. Hän joutuu pitkälti ponnistelemaan.

yksikseen kohti huippua. Harjoitusvastustaja **Jarmo Simonen** on Vesaa painavampi.

"Harjoitusvastustajia pitäisi olla enemmän. Leireillä kohtaan oman painoluokkani miehiä. Minua on viime aikoina lähetetty usein kansainvälisiin turnauksiin. Valmentaja **Matti Hietanen** sanoo, että että siellä saa kokemusta ja itseluottamusta."

"Sitä on uskottava, että minä voitan tuon toisen. Menin aikaisemmin kehään tekemään hyvää ottelua, nyt minä lähdän voittamaan ottelua. Olin yhtä hyvä tai huono viime vuonna, mutta nyt olen henkisesti vahvempi."

Enemmän leirillä kuin kotona

Voikkaa on aina ollut painipaikkakunta. Ennen Ismo Kamesakia olivat Suomen mestareita Urheilu-Veikkojen **Jouko Lehtinen** ja **Veikko Lavonen**.

"Menin Viestin harjoituksiin poikasena. Sitä ennen olin käynyt Viestin uimareiden harjoituksissa, vaikka en vielä osannut uidaakaan. **Kalevi Pahkala** on tehnyt eniten työtä minun urani eteen. Hän valvoo vieläkin harjoituksiani, joihin olen

ohjelmat saanut TUL:n päävalmentaja **Heikki Liimataiselta**."

"Voitin poikien Suomen mestaruuden täällä kotikentällä 44 kilon sarjassa. 48-kiloisissa ottelin poikien ja miesten sarjassa. Miesten mestaruuden voitin tässä sarjassa vapaapainissa. Syksyllä nostelin painoja lihasvoimaa kehittääkseni ja seurauksena oli, että nousin 52 kg:n sarjaan. Koska normaali painoni on 57 kiloa, joudun EM-kisoihin mennessä vetämään viisi kiloa."

"Voitettuani SM-kisoissa mestaruuden minut valittiin Suomen joukkueeseen EM-kisoihin. Viime aikoina olen ollut enemmän leireillä kuin kotona. Nyt on menossa viimeinen viikko Kymin ammattikoulussa. Sitten siirryn työelämään ja pääsen päivätöihin paperitehtaalle. Olen saanut koulusta hyvin vapaata, jotta olen voinut osallistua leireille."

Näin kertoi 19-vuotias Ismo Kamesaki tämän hetken tilanteestaan. Ismo ei ole puhelias, mutta hänellä on selkeät päämäärät ja ajatuskuviot.

"Tällä hetkellä urheilu on minulle tärkein asia. Siihen satsaan kaikkeni. Töitä ehdin tehdä vielä kauan, mutta urheilla voin vain muutaman vuoden."

"Minulla on hyvä koti ja siellä asuessani en tarvitse paljon rahaa elämiseen. Päivätöitä ei paljon paperitehtaassa ole, mutta minä nyt kuitenkin pääsin putsariksi sinne ja näin voin harjoitella joka päivä ainakin kerran."

Rankkaa ennen SM-kisoja

"Meillä oli Haukiputaalla erittäin kova leiri. EM-kisoihin valitun joukkueen lisäksi leireille osallistuivat sparraajat eli kovimmat vastustajani kotimaan matoilla. Oulussa EM-matoilla vastaan asettuu yleensä sellainen mies, joka ei muuta tee kuin painii."

"Syksyllä on nuorten MM-kisat, joihin myös yritän päästä. Karsintoihin osallistun 57 kg:n sarjassa. Tällä hetkellä harjoittelen kahdesti päivässä ja samaan aikaan vedän hitaasti kiloja alas", sanoo Ismo.

Ismo Kamesaki on varsin nuorena noussut Suomen parhaaksi sarjassaan. Todennäköistä on, että hänestä tulee monen vuoden ajaksi edustuspainija, jonka almanakan täyttävät olympiakisaletit, EM-leirit ja MM-leirit.

Ismo Kamesaki.

"soti" toistatuhatta miestä. Heistä yli 800 oli puettu venäläisiksi.

Kuvaukset aloitettiin loka-kuun 11. päivänä viime vuonna. "Itse olen ollut asian kimpussa puolitoista vuotta. Ei riitä, että elän elokuvan kohtaus kohtaukselta etukäteen. Elän sen moneen kertaan", sanoo Parikka. "Elokuvaa ajatellaan niin käsikirjoitusvaiheessa, dramatisoinnin yhteydessä kuin myös hankittaessa dokumentteja tai tehtäessä asian tiimoilta haastatteluja", hän selventää.

"Romaani on romaani. Siinä kuvitellaan. Tämä kuvaaminen vaatii realismia."

Ajatus kytenyt pitkään

"Tämän elokuvan teko on ollut mielessäni siitä alkaen, kun **Antti Tuuri** on sitä kirjoittanut. Aihe nousi esille, kun Tuuri ryhtyi tutkimaan JR 83:n eli kauhavalaiskomppanian vaiheita Pohjanmaa-rapsodiaansa varten."

"Niinä aikoina tämän elokuvan teko tuli kuin pelottavana aaveena eteeni: uskaltaako aiheeseen ryhtyä. Huomasin, että minun oli eräänlainen pakko tarttua aiheeseen, olihan kysymyksessä ensimmäinen elokuva, joka aiheesta oli tehty."

"Se oli raskas päätös. Tiesin, ettei tule olemaan helppoa saada kaikkea kasaan: eloku-

vasta tulisi valtavan kallis. Mistä toisaalta löytäisi kaiken materiaalin ja kuvauspaikat todellisuuden illuusion välittämissä katsojille."

Pekka Parikka kertoo, että pitkät etsiskelyt johtivat elokuvan tekijät toteuttamaan taistelukohtauksia Haapamäen Riihon kylään. "Maasto on aivan samanlainen kuin taistelupaikka rajan takana. Myös kulttuurimaisema täällä on aivan kuten Vuoksen rannalla. Veteraanit ovat tämän vahvistaneet."

Paikkaa ei löydetty sattumalta. Kuvausryhmä tutki sekä kartoista että lentämällä kymmeniätuhansia hehtaareja. Vaikka maisemallisesti muuten sopivia kohteita löytyi, ns. kulttuurimaisema peltoineen ja taloineen ei täsmännyt.

"Täällä meillä on mennyt hyvin, olemme voineet raiskata näitä metsiä, peltoja ja maita."

Metsien "raiskaus" tykkitulen runteleman näköiseksi onnistui vain siten, että elokuvan tuottava National-filmi osti hehtaarikaupalla metsää ja katkaisi sen räjäytyksin.

Vähälumisuus ei ole haitannut

Elokuvan kuvaaja **Kari Sohlberg** kertoo, että leuto talvi ei ole haitannut filmintekoa. "Kuvauskohteet joutuu tosin valitsemaan tarkemmin,

pysyttelemään alakulmissa sekä savuverhoilla kätkemään sitä osaa maisemaa, joka ei kestä."

"Lumettomuus on pieni haitta siihen nähden, miten tämä talvi on muuten kohdellut meitä lempeästi. Laitteet ovat toimineet, ihmiset eivät ole paltuneet."

"Olemme olleet täysin kuvausaikataulussa, minkäänlaisia ongelmia ei kuvauksissa ole ollut" kertoo Sohlberg kameransa ääreltä.

Ihmettelen, ellei tämä kosketa

"Tämä on ollut päätyötä, ei tätä voi sivubisneksenä hoitaa. Harvoin työ on niin totaalista kuin tämä, kaikki muut asiat tulevat perästä", sanoo **Taneli Mäkelä**, eräs pääosan esittäjistä.

Mäkelä arvostaa sodankäyneiltä miehiltä saatua kokemuseräistä tietoa. "Se on korvaamattoman tärkeää meille, koska sitä ei saa mistään muualta." Hän nyökäyttää päätään iäkkäämmän, pitkän miehen suuntaan. "Tuo **Alpo Reinikainen** on tosi jermu. Hän on mukana koko ajan tarkistamassa ettei tule tyylivirheitä."

Taneli vilkaisee rikkirepeytyntä sotilasasuun.

"Tämmöiseksi vaate menee, ei tämä ole liioittelua. Kun puoli vuotta painaa ryteikön

läpi henkensä uhalla, vaatteet ovat varmasti riekaleina."

Sade ropisee Mäkelän kypärään, paljas polvi vilkkuu koleassa illassa. Kivääriin nojaten Mäkelä miettii mitä meneillään oleva työ on merkinnyt.

"Totta kai tämä vaikuttaa ajatuksiini sodasta ja on hyvä että vaikuttaa. Sota on ikäisilleni kaukainen asia, jota ei ole osannut ja tarvinnut miettiä, kuten ei myöskään itsenäisyyttä. Ne ovat olleet itsestänselvyyksiä."

"Siinä ei sinänsä ole mitään väärin, mutta tämän elokuvan neytöitä asiaan on joutunut painutumaan ja se ei ole lainkaan huono asia. Ihmettelen, jos tämä ei laita ajattelemaan. Tämä on tarina ihmisistä ja ihmiskohtaloista eikä pelkästään so-taelokuvaa."

Sponsorointi perusedellytys

"Näin suuressa projektissa sponsorointi on yksi perusedellytyksistä, koska maassa on rajatut rahoituslähteet", sanoo elokuvan tuottaja **Marko Röhr**.

Ulkopuolinen rahoitus on tuonut Röhrin mukaan uutta tervettä ajattelua alalle. "Elokuvaa tehdessä otetaan aina riskejä. Kymmene Oy:n kanssa tehdyn sopimuksen ansiosta voidaan alentaa myös muiden rahoittajien riskejä."

Röhr korostaa toisaalta elokuvan muodon ja kokonaisbudjetin riippuvuutta toisistaan.

"Olisimme tehneet elokuvan ilman rahoitussuhdeita, mutta joutuneet siinä tapauksessa tinkimään paljosta. Nyt on voitu kuvata massiivisia joukkokohtauksia ja käyttää satojen hehtaarien alueita tulitoimintaan. Tätä kautta sponsorointi on vaikuttanut taiteelliseen lopputulokseen."

Säästöjäkin on syntynyt: "Oli onni, että löysimme kuvauspaikaksi Riihon kylän. Olemme työtä tehdessä mm. voineet asua halvalla maalaistalossa."

Talvisota-elokuvan kokonaisbudjetti on 13 400 000 markkaa ja sen tuottaa Finnkinokonserniin kuuluva National-filmi. Elokuvan tärkeimmät ulkopuoliset rahoittajat ja pääsponsorit ovat Kymmene Oy ja Suomen Yhdyspankki Oy.

5,5 kuukautta, 90

PK 9:n ylös

PK 9 saavutti 90-prosentin tason tavoitetuotannosta kolmessa kuukaudessa. Saavutus on lajinsa uusi maailmanennätys.

Kymin hienopaperin uusimman koneen, PK 9:n, käynnistyessä viime marraskuussa oli tavoitteeksi asetettu ajaa kone ylös samaan tahtiin kuin sen aikainen maailmanennätys.

Kun kone on vappuun mennessä käynyt viisi ja puoli kuukautta, hienopaperin henkilöstöllä on täysi syy tyytyväisyyteen: PK 9 on tuottanut noin 90 000 tonnia paperia, saavutus on lajissaan uusi maailmanennätys.

"Ylösajo on mennyt todella hyvin ja olemme ylittäneet budjetit", kertoo hienopaperin johtaja Bjarne Nygård. "Osataan menestykseen on vaikuttanut paperin hyvä kysyntä sekä markkinointiorganisaation kokemus ja kattavuus. Olemme pystyneet toimittamaan suuria määriä paperia merentakaisille markkinoille, sekä uusille että perinteisille asiakkaille."

PK 9:n käynnistyttyä hienopaperi on lisännyt määriä myös Eurooppaan, mutta painopiste on ollut Kaukoidässä, USA:ssa, Japanissa sekä Lähi-idässä. Euroopassa ei ole haluttu järkyttää markkinoita.

Alkuvuodesta hienopaperilla on ollut päälystyslaitoksen uusinnan takia tarjolla merkittävästi enemmän paperia kuin ensi vuonna tulee olemaan. Loppuvuodesta osan kapasiteetista vie pohjapaperi sekä

PK 7:n pysäytys uusintaa varten. Kun PK 7 käynnistyy ensi vuonna se alkaa valmistaa eri paperilaatuja.

Kolmen kuukauden rutistus

PK 9 saavutti 90-prosentin tason tavoitetuotannosta ennätysellisen nopeasti, kolmessa kuukaudessa. Aiemmin vastaava ennätys oli seitsemän kuukautta ja se oli ajettu amerikkalaisella paperikoneella.

Täyteen tuotantoon pyritään mahdollisimman pian. Paperikoneen käynnistymisen jälkeen on normaalia, että tuotanto ensin vakiintuu tietylle tasolle, josta se alkaa pikku hiljaa nousta. "Vie aikansa ennen kuin jokainen vuoro tottuu koneen tavoille ja kaikki erikoistilanteet ovat tuttuja. Joten opettelemista riittää vielä", kertoo tehtaanjohtaja Boris Sundholm.

Hän pitää sekä PK 9:n käynnistystä että ylösajoa huomattavasti helpompina kuin vieressä konesalissa käyväällä sarsarkoneella, PK 8:lla, oli viisi vuotta aiemmin. Tuolloin harppaus PK 7:stä kahdeksan ja puoli metriä leveään jättiläiseen oli sen verran raju, että opettelu vei enemmän aikaa. Nyt puolella miehistöstä oli yli viiden vuoden vankka kokemus PK 8:lta ja loputkin pääsivät perehtymään Kasiin viime kesän aikana.

PK 9:llä on ajettu kaikkia sille suunniteltuja paperilaatuja. Pintapainoalue on toistaiseksi ollut 50–90 g/m². Laatu on ollut alusta lähtien hyvä, mm. en-

simmäinen konerulla meni suoraan myyntiin. Kielteistä palautetta asiakkailta on tullut erittäin vähän. "Tämä on ollut alusta lähtien sellaista normaalia paperintekoa", Sundholm tuumii.

PK 9:n ajoitus osui hänen mielestään nappiin. Markkinat ovat vetäneet hyvin, minkä ansiosta on päästy pitkiin ajoihin. Projekti kokonaisuudessaan oli toteutettu hyvin: niin oma kuin vieraskin henkilöstö sekä laite-toimittajat ovat tehneet hyvää työtä.

"Inhimillinen kone ajaa"

"Kyllähän se meille käyttöhenkilökunnallekin oli yllätys, että koneen käynnistys ja ylösajo onnistui näin hyvin", arvioi koneenhoitaja Tauno Mentu. "Käynnistys oli niin kuin olisi napista kääntänyt."

Mentu on aimmin ollut ajamassa käyntiin sekä PK 7:ää että PK 8:aa. "Kun Seiskalta siirryttiin Kasille, koneiden kokoero oli melkoinen – kukaan ei oikein tuntenut isoa konetta, joten oppi piti saada kantapään kautta. Ysin kanssa porukka on päässyt paljon nopeammin sinuiksi. Miehistössä on monta Kasilta siirtynyttä, joten pahimmat virheet jäivät pois, kun systeemi on samanlainen. Ysissä on lisäksi paranneltu sellaisia kohtia, jotka Kasilla osoittautuivat ongelmallisiksi."

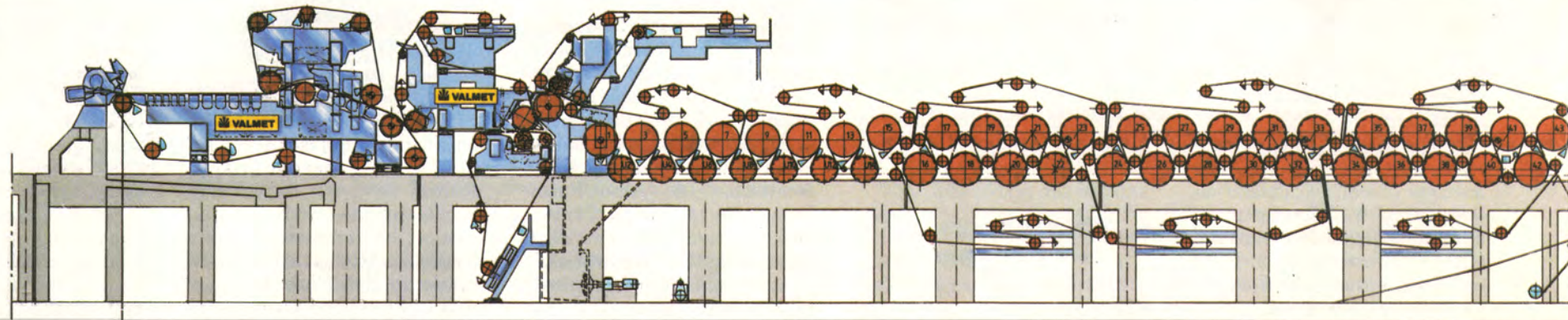
"Tämä on ihan inhimillinen kone ajaa, kun vehkeet pelaavat näin hyvin", Mentu tuumii.

Koneenhoitaja Tauno Mentu on Kymin ensimmäinen.

PK 9 on hienopaperin johtaja Bjarne Nygårdin mukaan ylittänyt kaikki budjetit, minkä ansiosta paperintuotanto on lajinsa uusi maailmanennätys.

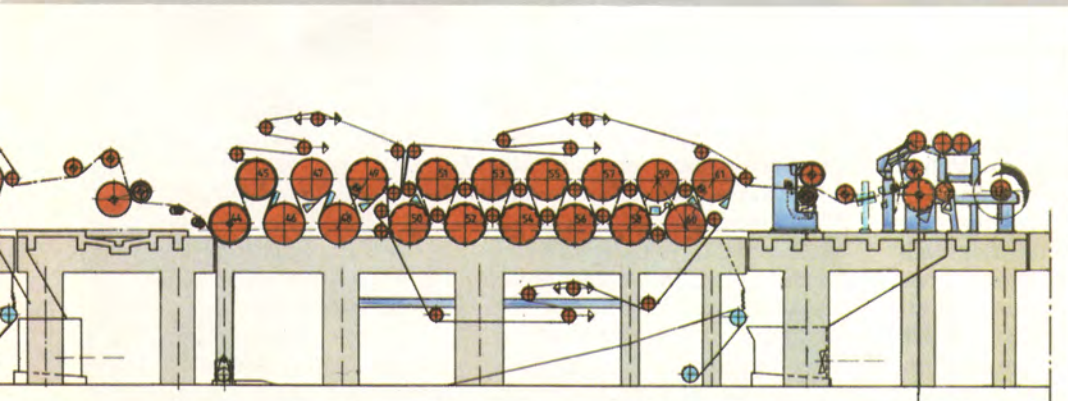

0 000 tonnia paperia =

ajo oli ennätys

Mentu (vas.) ja tehtaanjohtaja Boris Sundholm pitävät PK 9:n ylösajoa huomattavasti helpommalla suurella hienopaperikoneella, PK 8:lla, oli viisi vuotta sitten.

Olivier Juteau, Moore Paragon France:

Panostamme johtaviin paperintuottajiin

"Paperintuottajiamme valitsemme panostamme pitkäaikaisiin asiakassuhteisiin. Moore Paragon on maailman johtava liike-elämän viestinnässä käytettävien papereiden jalostaja ja aiomme olla sitä jatkossakin. Sen takia valitsemme paperintuottajiamme hyvin tarkkaan yrityksistä, jotka tulevaisuudessakin ovat alansa huipulla."

Näin arvioi Moore Paragon Francen pääjohtaja Olivier Juteau. Yritys on kanadalaisen Moore -yhtymän ranskalainen tytär. Miljaridiin Ranskan frangiin liikevaihdoltaan yltävä yhtiö käyttää vuosittain 36 000 tonnia paperia jatkolomakkeiden, tietokonepapereiden yms. jalostukseen sekä noin 20 000 tonnia kemiallisesti jäljentävän paperin valmistukseen.

Kymin paperia – pääasiassa jatkolomaketta sekä myös itse jäljentävän paperin pohjapaperina käytettävää KymexDataa – Moore Paragon France käyttää yli 10 000 tonnia vuodessa. Yhtiö on Kymin suurin eurooppalainen rulla-asiakas. Kymmene Francen Docelles'n tehtaan tuotteita jalostetaan lisäksi noin 4 000 tonnia.

Moore Paragonilla on Saksan liittotasavaltaa ja Espanjaa

tinnässä käytettävät paperit, joita esipainetaan asiakkaiden toivomusten mukaisesti. Moore Paragon on maailmanlaajuisesti johtava yritys muuttuvien tietojen esipainatuksessa. "Olemme kehittäneet yhteydet asiakkaittemme tietokoneista omiin laitteisiimme, joten pystymme painamaan paperille joustavasti käytännöllisesti katsoen kaikkea, mitä asiakkaat haluavat – tiedot saadaan suoraan asiakkaan tiedostoista," Juteau toteaa.

Suurin osa painatuksesta tehdään perinteisellä tekniikalla, pääasiassa offsetilla. Moore Paragon on kuitenkin kehittänyt myös omaa menetelmäänsä. Kun laser-tulostuksessa päästään parhaimmillaan 40 000 merkin sekuntivauhtiin, Juteau kertoo Moore Paragonin kehittämällä tulostustekniikalla yllettävän aina 240 000 merkkiin.

Moore Paragon France on erikoistunut myös magnetoitujen lipukkeiden jalostukseen. Yhtiön tuotteita käyttävät mm. Pariisin ja Lontoon metrot sekä eri maiden rautatiet.

Koska yhtiö jalostaa suuren määrän erilaisia tuotteita, paperia ostetaan noin kolmelta kymmeneltä toimittajalta. Eri

Moore Paragonin edustajat tutustuivat hienopaperiyksikköön. Tuotantojohtaja Henri Perdrix (vas.), hienopaperin tehtaanjohtaja Boris Sundholm, Kymmene Francen toimitusjohtaja Thierry Bonnet, pääjohtaja Olivier Juteau ja Kymmene Francen myyntijohtaja Marc Ferry.

lukuunottamatta tytäryhtiöt kaikissa merkittävässä Euroopan maissa. "Neuvottelut ovat käynnissä myös toiminnan laajentamisesta Saksaan ja Espanjaan", kertoo Juteau. Hänen johtamansa Moore Paragon France on suurin eurooppalaisista yhtiöistä vastaten 35–40 prosentista konsernin koko mantereen myynnistä.

Kattaa koko Ranskan

Kahdeksansataa henkilöä työllistävällä Moore Paragon Francella on kuusi tuotantolaitosta Ranskan eri puolilla. Suurimman osan tuotannosta muodostavat liike-elämän vies-

valmistajilta hankitut määrät vaihtelevat tuotantojohtaja Henri Perdrixin mukaan huomattavasti: esimerkiksi magnetoituihin lipukkeisiin käytettävää paperia ei osteta määrällisesti kovinkaan paljon, mutta se on kallista. Toinen kallis erikoistuote on turvallisuuspaperi, joka maksaa jopa kymmenen kertaa enemmän kuin tavallinen jatkolomakepaperi.

Moore Paragon France myy suurimman osan tuotteistaan koko maan kattavan myyntimiesverkostonsa kautta. Pieniä määriä kerrallaan ostavia asiakkaita palvelee mm. puhelinmyynnillä sekä välittämällä A4-paperia tietokoneita myyvien liikkeiden kautta.

Metsähallintopäivä Kuusankoskella

Kymmene Oy:n metsähallinto järjesti maaliskuun lopulla toimihenkilöilleen informaatiopäivän Kuusankoskella. Puolentoista päivän mittaisessa tilaisuudessa keskusteltiin metsähallinnon tämänhetken merkittävistä aiheista mm. puuhankinnasta ja maankäytöstä sekä informoitiin henkilöstöä tulevasta yhtiöittämisestä.

Päivillä oli 72 osanottajaa. Tilaisuus järjestettiin ensimmäisen kerran tässä laajuudessa – mukana olivat myös Schaumanilta siirtyneet toimihenkilöt.

Päivän ohjelma Kuusankoskitalossa alkoi metsäjohtaja Hans-Peter Blaubergin tilanekatsauksella. Hän totesi mm., että vaikka kansainvälinen kauppa käy korkeilla kierroksilla ja markkinat vetävät, puun korkeat kantohinnat jätävät konsernin tulosta.

Varatoimitusjohtaja Tapani Lares arvioi Kymmene Oy:n kehitystä ensi vuosikymmenellä. Merkittävin muutos tulee olemaan nykyisen konsernin yhtiöittäminen itsenäisiksi yhtiöiksi. Tulevien tehtaiden sijoituksen tulee hänen mukaansa ratkaista merkittävässä määrin puun saatavuus.

Teknologian Lares arvioi kehittyvän siten, että rikitön sellunkeitto otettaneen käyttöön vuosituhaton vaihteeseen mennessä. Yhdeksänkymmentäluvun puolivälissä on sellun valkaisu todennäköisesti myös luovuttu kloorista. Paperin käyttö tuskin muuttuu, joskin päällystys tulee lisääntymään. Kymmene Oy:n puunkäyttö lisääntyy edelleen tuotannon kasvaessa.

Koulutettua työvoimaa Lares uskoi olevan riittävästi, joten yhtiö pystyy ensi vuosikymmenelläkin valmistamaan maailman vaativimpia sellu- ja paperilaatuja. Kymmene Oy vuonna 1995 on Lareksen arvion mukaan edelleen hyvinvoiva metsäteollisuusyritys, joka panostaa huipputeknologiaan ja osaamiseen. Yhtiö on ehkä vielä kansainvälisempi kuin nykyisin.

Puuta on metsäjohtaja Blaubergin mukaan maamme metsissä. Toinen kysymys on kuitenkin, saadaanko sitä tehtaille. Mikäli metsäteollisuuden kaikki ilmoitetut investointihankkeet toteutetaan, nousee kuitupuun käyttö lähivuosina

Metsäjohtaja Hans-Peter Blauberg (yllä) arvioi, että Suomen metsissä riittää puuta. Toinen kysymys on, saadaanko sitä tehtaille.

Kuusankoskitalolla pidettyyn tilaisuuteen osallistui 72 henkilöä.

17 miljoonaa kuutiometriä. Vuoteen 1995 mennessä yksityismetsien hakkuumäärät pitäisi nostaa nykyisestä 46 miljoonasta kuutiometrillä 60 miljoonaan kuutiometriin, jotta teollisuuden puuntarve saataisiin tyydytettyä.

Suomessa ollaan tulossa tilanteeseen, jossa kilpailuista ei kannata sahata kuin parhaat tukit. Kymmene Oy:n puunkäytöstä noin 75 prosenttia on kuitua ja 25 prosenttia tukkia. Leimikoissa kuitu- ja tukkipuun osuus on kuitenkin noin puolet ja puolet, joten ongelmana tulee olemaan heikkolaatuisen tukkipuun järkevä käyttö.

Johtaja Peter Michelsen esitteli vaneriteollisuuden tilannetta. Vanerikoivun osuus maamme koko puuvarannosta on nykyisin noin 5 prosenttia. Tehtyjen ennusteiden mukaan koivuvarat putoaisivat vuoteen 2010 mennessä kolmanneksella siitä, mitä ne olivat vuonna 1980.

Tämä on aiheuttanut eri toimienpiteitä koivun saatavuuden turvaamiseksi. Metsänhoito-ohjeita on muutettu koivua suosiviksi ja koivun istutusta on pyritty voimakkaasti lisäämään. Nykyisin koivua viljellään noin 7 000 hehtaarella ja

tavoite, 10 000 hehtaaria, saavutettaneen.

Metsähallinnon konttoripäällikkö Ahti Nuottimäki esitteli metsähallinnon tilinpäätöstä ja budjettia. Tehdaspuun osakkaiden puunkäyttö viime vuonna oli 12,3 miljoonaa kuutiometriä, josta Kymmene Oy:n osuus oli 8,3 miljoonaa kuutiometriä. Kaukas-Voikkaaryhmä 4,2 ja Schauman mekaaninen yli 2 miljoonaa kuutiometriä. Pietarsaaren tehtaiden käyttämän lähes 3 miljoonan kuutiometrin hankinnasta vastaa Pohjanmaan Puu.

Omista metsistä hakattiin viime vuonna noin miljoona kuutiometriä puuta.

Lappeenrannan puuhuollon hankintajohtaja Jukka Olkkonen kertoi puun laadun merkityksestä ja Kuusankosken puuhuollon hankintajohtaja Pentti Solin esitteli puutilannetta.

Metsäjohtaja Blauberg esitteli lopuksi yhtiöittämisen vaikutuksia metsähallinnon toimintaan, minkä jälkeen esitettiin Kymmin uusi video, Paperifantasia.

Tilaisuuden jälkimmäisen päivän aamulla ohjelmassa oli tutustuminen Kuusanniemen tuotantolaitoksiin.

Poikkeuksellinen talvi ei haitannut puuhuoltoa

Poikkeuksellisen leuto talvi ei ole oleellisesti vaikeuttanut puun korjuuta, vaan Tehdaspuu on pystynyt toimimaan puunhankintatavoitteidensa mukaisesti. "Eräillä alueilla on soiden takaisten leimikoiden hakkuut jouduttu keskeyttämään tai siirtämään ensi kauden, koska puun kuljetusmahdollisuuksista ei ole ollut varmuutta. Vastaavasti on jouduttu korjaamaan jonkin verran sellaisia leimikoita, jotka normaalisti hakataan kesäaikana. Vähäluminen talvi on toisaalta pitänyt hakkuukustannukset arvioitua alhaisempina", kertoo Kuusankosken puuhuollon hankintajohtaja Pentti Solin.

Kelirikko on tänä vuonna aikainen, mutta tuskin kuitenkaan normaalia pidempi. Puukuljetukset tehtaille ovat sujuneet ohjelmien mukaisesti, eikä puupulaa ole ollut. Huhtikuun alun yöpakkaset ovat selvästi parantaneet mahdolli-

suuksia saada puut hankalista-kin paikoista liikkeelle.

Puun uiton alkua leuto talvi jonkin verran viivästyttää. Jäät ovat olleet sen verran heikkoja, että puuta on voitu ajaa jälle normaalia selvästi vähemmän ja valtaosa uittopuusta saadaan veteen vasta jäiden lähdettyä. Tällöin tulee Solinin mukaan melkoinen kiire saada puut veteen, sillä varsinkin havutukki ja hiomopuu ovat keväällä herkkiä kuivumaan ja pilaantumaan. Puun toimittajan ja käyttäjän kannalta viileä kevät olisi paras: tällöin puun laatu säilyy ja se saadaan ajoissa veteen tai suoraan tehtaille.

"Leuto talvi ei ole ollut pelkästään suomalaisten ongelma. Neuvostoliitosta on tuontikou- vua tullut selvästi viime vuotta vähemmän. Saamiemme tietojen mukaan toimituksia ovat haitanneet heikot sääolot", toteaa Solin.

Ensimmäinen tilaisuus pidettiin Koskelassa huhtikuun alussa.

Kaikkiin kymiläisiin ulottuva ympäristönsuojelukoulutus alkoi

Kymi-ryhmässä annetaan kuluva vuoden aikana koulutusta ympäristönsuojeluasioissa koko henkilökunnalle. Laaja hanke käynnistyi koulutustilaisuudella, joka 2.4. järjestettiin Koskelassa johdon ja henkilöstön yhteiskokouksen ja Kuusankosken tehtaiden työsuojeluasiain keskustoimikunnan jäsenille.

Koko päivän kestänyt perehtyminen alan asioihin aloitettiin paikallisjohtaja Ilmari Lindbergin yleiskatsauksella.

Lindberg palautti mieleen alan peruskäsitteitä muistuttaen mm. että esimerkiksi etikka, jodi, seleenä, ja tärpätti ovat myrkkijä, kun taas paljon vaarallisimmiksi miellettyjä asbestia, asetonia tai liuotinbenssiä ei luokitella myrkyiksi. Varottavuus niiden käsittelyssä johtuu sen sijaan aineiden muista vaikutuksista.

Irma Pukki: koulutus mielenkiinnolla vastaan.

Vastuut määritelty

Ympäristönsuojeluviranomaisten ja yritysten vastuita Lindberg selvitti mainitsemalla että yrityksen tehtävänä on tuntea eri aineiden vaikutukset ympäristöön, ehkäistä haitat valitsemallaan tavalla ja vastata ympäristönsuojeluvaihtoehtien noudattamisesta. Yrityksen sisällä vastuut on määritelty ryhmän johtajasta työntekijään saakka. Viranomaiset puolestaan tutkivat, ylittyykö pilaantumiskynnys, selvittävät mahdollisuudet haittojen ehkäisemiseksi, asettavat päästöjä koskevat velvoitteet sekä valvovat velvoitteiden noudattamista.

Lupaehdoista ja velvoitteista puhuessaan mainitsi tehdastutkimusinsinööri Harri Jussila mm. päivittäisen biologisen hapenkulutuksen erityisesti sellun osalta vähenevän biologisen puhdistamon käynnistymisen myötä noin kuudenteen osaan nykyisestä. Ko. tehtaiden kiintoaineiden päästöt vähenevät samanaikaisesti 19,2 tonnista 12 tonniin päivässä.

"Kymi on antanut veloitteen mukaisen ilmansuojeluilmoituksen sellutehtaan, Kymin höyryvoimalaitoksen ja klooritehtaan osalta jo vuonna 1984", totesi tuotantopäällikkö Ensio Erkinharju.

Hajukaasujen määrään vaikuttivat Erkinharjun mukaan voimakkaasti vuonna 1977 tahtuneet suoran haihduttamisen lopettaminen, hajukaasujen keräily ja polttolaitoksen käynnistyminen sekä likaislahteiden käsittelyn aloittaminen Kuusanniemen sellutehtaalla. Vuonna 1985 toteutettu säiliökentän hajuntorjunta vähensi päästöjä melkein puoleen. Tilanne paranee edelleen, kun uusi hajukaasujen käsittelylaitteisto otetaan käyttöön

Pentti Suokas: yleisselvitystä ympäristönsuojelusta kaivattu.

kuluvan vuoden toukokuussa.

Rikkidioksidimäärät vähenivät 4 600 tonnista 1 200 tonniin vuodessa Kymin sulfiittitehtaan pysäytyksen jälkeen. Jätehuoltolain mukainen jätehuoltosuunnitelma puolestaan on kiinteistökohtainen. Jätehuoltoon ei Kymillä liity kiinteistöjen osalta pulmia mm. ongelmajätteiden vähäisyyden vuoksi.

Sen sijaan kaatopaikka-asia on hankalampi johtuen Saksanahon käytön loppumisesta vuoteen 1995 mennessä. Kuitulietettä tehtailta tulee noin 3 300 tonnia, kuorijätettä 5 500, voimalan tuhkaa 5 400, soodasakkaa 1 600, kalkkijätettä 300 ja sekalaista teollisuusjätettä noin 2 800 tonnia vuodessa.

Jatkoa seuraa työpaikoilla

Koulutusta ympäristönsuojelussa annetaan seuraavaksi niille Kymi-ryhmän johdon piiriin kuuluville, jotka eivät ole vielä läsnä em. tilaisuudessa. Tämän jälkeen on vuorossa

työpaikoilla järjestettävä opastus. Työpaikkakoulutuksessa on Lindbergin, Erkinharjun tai Jussilan lisäksi mukana ko. asiasta osastolla vastaava henkilö.

Tällöin pyritään vastaamaan esimerkiksi kysymykseen, jonka Harri Meriluoto esitti ensimmäisessä koulutustilaisuudessa: "Jos pumpusta tihkuu lipeää, mikä on määrä, josta pitää ilmoittaa ylöspäin?" Johtaja Lindbergin mukaan yleispätevä vastaus ei ole, vaan juuri työpaikkaosastosta pitää päätyä omiin määräysten mukaisiin ratkaisuihin.

Koulutus on tarpeellista

Nyt aloitettu ympäristönsuojelukoulutus nähtiin erittäin hyödyllisenä, joskin mm.

Erkki Mukkila: asioista siloiteltu kuva.

työsuojeluvalluutettu Erkki Mukkilan mielestä asioista annettiin siloiteltu kuva. Mukkila kaipasi perusteluja yhtiön aktiivisuudelle ilman ja vedensuojelussa ja jätehuollossa sekä toivoi tilaisuuteen ympäristönsuojelun edustajan puheenvuo-

Timo Alarotu: hyvä tietää, miten toimenpiteet ovat vaikuttaneet.

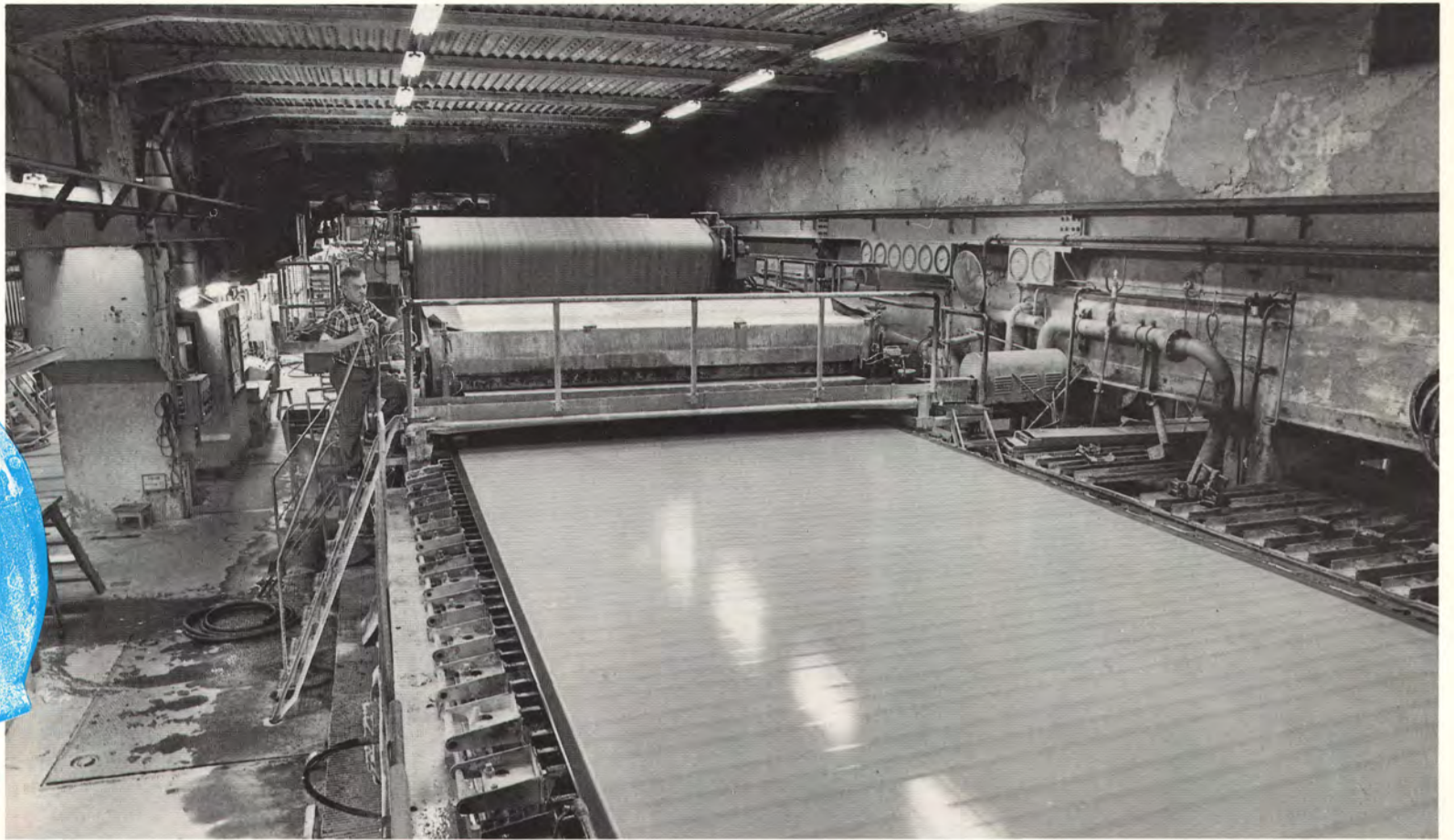
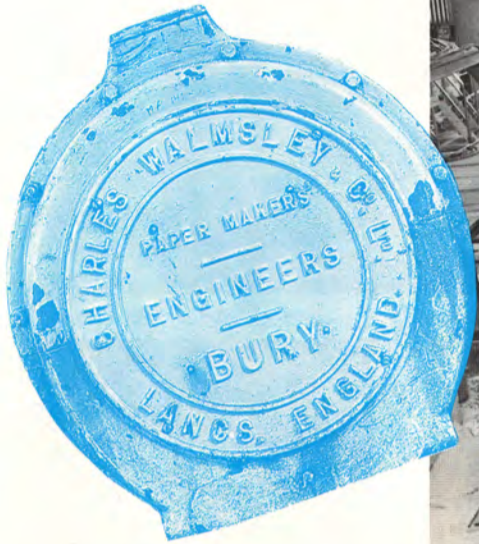
roa. Pienten pitoisuuksien vähättelyä Mukkila ei pitänyt asianmukaisena, sillä "eihän solun sisälle päästä rekkakuormalla".

Positiivisena Erkki Mukkila näki sen, että tilaisuus oli eri osapuolille yhteinen. Se, että jatkoa seuraa työpaikoilla, on hyvä, koska tällöin voidaan puuttua osastoa konkreettisesti koskeviin asioihin. Hän toivoi, että ympäristönsuojeluiden tuleminen entistä julkisemmiksi heijastuu myös mm. työnopastukseen.

Timo Alarodun mukaan on hyvä tietää, miten ympäristönsuojelutoimenpiteet ovat ajan mittaan vaikuttaneet päästöjen määriin ja mitkä ovat olleet kustannukset. Kertomalla asioista yhtiön sisällä voitaneen vaikuttaa myös siihen, mitä ulkopuoliset ajattelevat ympäristönsuojelusta.

Irma Pukki huomautti useimpien teollisuustoimihenkilöiden olevan maallikkoja ympäristönsuojeluasioissa. Sen vuoksi nyt aloitettu koulutus otetaan mielenkiinnolla vastaan. Pukki uskoi, että ympäristönsuojelussa tehdään kaikki voitava myrkyttämisen estämiseksi.

Pentti Suokkaan mukaan koulutustilaisuus oli tärkeä mm. siksi, että yleisselvitystä ympäristönsuojeluasioista on kaivattu. Hän mainitsi kaivaneensa sekä käyttö- että kunnossapitohenkilökunnan vastuun tarkempaa määrittelyä, mutta arveli ko. asian tulevan esille, kun asioista puhutaan linjaorganisaation kanssa.

Kymin C- ja MG-paperin veteraani, PK 4 tekee parhaillaan viimeisiä paperitonnejaan. 57 vuotta yhtiötä uskollisesti palvelleen vanhuksen urakka päättyy vappuaattona. Viimeinen popelle kiertyvä konerulla on 120-grammaista puuvapaata KymOffsetia ja se toimitetaan Neuvostoliittoon. Kaikkiaan PK 4 tulee valmistaneeksi 1 466 500 tonnia paperia.

Charles Walmsleyn vuonna 1929 rakentama kone ehti valmistaa melkoisen määrän erilaisia paperilaatua. Käynnistyessään se oli yksi Suomen suurimmista ja nopeimmista sanomalehtipaperikoneista, ns. kahden rullan sanomalehtipaperikone. Nimitys johtui paperiradan leveydestä, joka oli 144 tuumaa. Tuolloin painokoneiden yleinen leveys oli puolet tästä, eli 72 tuumaa.

Sanomalehdestä syväpainoon...

Sanomalehtipaperin ajo jatkui seuraaville vuosikymmenille, kunnes sota keskeytti tuotannon. Toisen maailmansodan jälkeen kesti melko kauan ennen kuin PK 4 käynnistettiin uudelleen. Koneeseen asennettiin kiillotuskalenteri ja se aloitti tuotannon vuonna 1950.

Viisikymmentäluvun alussa tuotevalikoima alettiin hiljalleen laajentaa syväpainon suuntaan. Uuden syväpainolaadun osuus tuotannosta kasvoi pikkuhiljaa, kunnes vuosikymmenen puolivälissä sanomalehtipaperista luovuttiin kokonaan.

... ja syväpainosta pohjapaperiin

Seuraava uusinta ajoittui vuoteen 1960. Laatuna oli edelleen syväpainopaperi. 60-luvun puoliväliin tultaessa PK 4 ei kuitenkaan pystynyt enää kilpailemaan sen enempää tuottavuudessa kuin laadussakaan uusien suurten syväpainolinjojen kanssa. Kun Voikkaalle oltiin samoihin aikoihin rakentamassa uutta suurta paperikonetta, PK 18:aa, joka pystyi tekemään kilpailukykyisesti SC-paperia, päätettiin PK 4 uusia pohjapaperikoneeksi.

Vuonna 1967 toteutettu uusinta liittyi kiinteästi Kymin ensimmäiseen päällystyskoneeseen, jolle PK 4 alkoi valmistaa pohjapaperia. Parivaljakko PK 4/C 1 ajoi LWC-paperia 70-luvun alkupuolelle asti, kunnes uudet, suuret päällystyskoneet ajoivat tehokkuudessa sen ohi.

Jotta kilpailukyky saataisiin taattua PK 4:n ja C 1:n valmistaman paperin laatua nostettiin. Tuloksena oli uusi laatu, MWC. PK 4:lle muutos tiesi suurta remonttia vuonna 1974. Koneeseen asennettiin mm. bill blade -päällystysyksikkö,

jolla pystyttiin ajamaan pintaliimattua ja esipäällystettyä paperia. Viisi vuotta myöhemmin myös koneen puristinosa uusittiin.

MWC-paperia valmistettiin C 1:n viime lokakuuseen pysähtymiseen asti. Pohjapaperi tehtiin sekä PK 6:lla että PK 4:llä. Työnjako oli toteutettu siten, että PK 6 valmisti pelkästään pohjapaperia. Koska päällystyskone ei pystynyt käyttämään molempien koneiden koko tuotantoa, PK 4 teki myös luonnonpaperia – pääasiassa hiokepitoista pintaliimattua ja pigmentoitua offsetpaperia, erilaisia kirjoituspaperia sekä myös puuvapaata paperia.

Päällystyskoneen pysäytyksen jälkeen PK 4 on ajanut puuvapaata offset-painopaperia ja puupitoista koulukirjapaperia sekä puupitoisia KymOffset-laatuja.

Elämä jatkuu

Vappu ei merkitse kuitenkaan eläkkeelle siirtymistä. Huhtikuun puolivälissä allekirjoitettiin Keniassa sopimus PK 4:n myynnistä kenialaiselle Panafican Paper Mills Ltd:lle.

PK 4 lopettaa Kymillä, työ jatkuu Keniassa

Veteraanin urakka päättyy vappuna

PK 4 pähkinäkuoressa:

Valmistaja	Charles Walmsley & Co Ltd
Käynnistysvuosi	1929
Tuotantokyky	42 000 tonnia vuodessa
Pintapainoalue	54–120 g/m ²
Puhtaaksileikattu leveys	3 640 mm
Maksiminopeus	430 m/min
Paperilaadut	Puuvapaa pintaliimattu ja pigmentoitu paino-, kirjoitus- ja offsetpaperi; puupitoinen pigmentoitu offset- ja superoffsetpaperi; puupitoinen pohjapaperi.

Pohjois-Keniassa, lähellä Ugandan rajaa sijaitsevassa Webuyan kaupungissa olevan tehtaan omistavat Kenian valtio, maailmanpankin alainen International Finance Corporation (IFC) sekä intialainen Birla-yhtiö. Birlan vastuulla on myös tehtaan tuotanto, myynti ja markkinointi.

Webuyessa on jo hiomo, sulfaattitehdas sekä kaksi paperikonetta. Tehdas tuottaa voimajaa hienopaperia noin 70 000 tonnia vuodessa.

PK 4:n Keniaan siirtoa varten on muodostettu konsortio Kymmene Corporation/TS-Engineering, joka hoitaa paperikoneen laitteiden toimittamisen Mombasaan. Projektiin kuuluu myös rakennus- ja tehdassuunnittelu sekä asennus- ja käynnistysapua.

Alustavan suunnitelman mukaan PK 4 puretaan kesän aikana ja laivataan Keniaan syyksyllä. Koneen on määrä käynnistyä 18 kuukauden kuluttua siitä, kun purkamisen alkaa.

Verlan kesäkausi käynnistyy

Verlan tulevasta loma- ja museokesästä odotetaan vilkasta. Kymmene Oy:n omistaman lomakylän ja tehdasmuseon toiminta jatkuu entiseen tapaan. Lomaväen sekä tehdasmuseo- ym. vieraiden ravintolapalvelut hoitaa Amica Services Oy. Vieraille tarjottavien ateria- ja kahvitilapalveluiden odotetaan lisäävän etenkin tehdasmuseossa kävijöiden määrää.

Aikaisemmasta käytännöstä poiketen Verlassa 1.5.–18.6. lomaväen yhtiöläisten on suoritettava majoitus- ja ruokailumaksunsa Kymin henkilöstöpalveluun ennen Verlaan lomalle menoa. Myöhempanä ajankohtana olevien lomien maksut suoritetaan Verlan päärakennuksen toimistoon. Loma-ajan ruokailut tapahtuvat majoitus- ja ruokailumaksun yhteydessä saatua ruokailukuponkia vastaan.

Verlassa lomaansa viettävien yhtiöläisten lomapalvelut säilyvät ennallaan. Ensi kesän lomaohjaajana toimii **Minna Pulkkinen**, joka järjesti lomalaisille mukavaa ajanvietettä jo viime kesänä.

Lomakylässä kunnostustöitä

Verlassa varaudutaan kesään laajentamalla päärakennuksen läheisyydessä olevaa pysäköintitilaa. Syksyn ja kevään aikana on Verlantien joenpuoleisella alueella tehty uutta pysäköintitilaa lähinnä linja-autoja varten.

Lomakylässä on käytössä noin 130 vuodepaikkaa. Yhden tai useamman perheen loma-asuntoja on yhdeksän, lautarakenteisia mökkejä yksitoista ja yhden huoneen ja neljän vuodepaikan hirsimökkejä on neljä. Loma-asunnoissa on sähkölämmitys.

Lomakylän suurimman lomamökin, VB 1:n sisätilat on täysin uudistettu.

TULE VERLAAN!

1.5. VAPPULOUNAALLE
14.5. ÄITIENPÄIVÄ-
LOUNAALLE

Kattaukset:
klo 11.00-12.30 ja
12.30-14.00.

Aikuiset 55 mk
Alle 12 v 30 mk

Ilmaiset museokierrokset
lounasvieraille klo 11.30 ja
12.30.

Ennakkovaraukset:
vappulounaasta heti ja
äitienpäivälounaasta 5.5
mennessä henkilöstöpalve-
lu, puh. 402 2294.

Kaikkien lautarakenteisten mökkien vesikattojen uusintatyöt on saatu kevään aikana valmiiksi. Lomakylän suurimman mökin, VB 1:n, sisätilat on täysin uudistettu. Rakennuksessa on kaksi yhden huoneen ja keittiön sekä yksi yhden huoneen asunto. Yläkertaan on varattu huoneet lomaohjaajalle ja ravintolapäällikölle.

Vasta valmistuneessa remontissa VB 1:n asuntojen hirsiseinät on paljastettu ja hiekkapuhallettu puhtaaksi kuten lattiatkin. Asunnot on myös kalustettu uudelleen. VB 1 on aikoinaan toiminut Verlan tehtaan isännöitsijän asuntona.

Verlasta Selänpäähän johtavan tien varrella olevalle asuntovaunualueelle rakennetaan kesällä grillikatos.

"Väki tullut Verlaan kuin kotiinsa"

"Taidan ottaa Oskarin mukaani; ikävähän vanhaa tuttua muuten tulee", naurahtaa Verlan lomakylän emäntä Kaija Laine, joka jättää valtakuntansa huhtikuun lopussa nuorempien käsiin. Vanha tuttu, Oskari, on Verlan maineikas kummitus, joka on viime vuosina pysynyt ihmeen hiljaiseksi.

Verlan lomakylän emäntä Kaija Laine jättää valtakuntansa nuoremmille huhtikuun lopussa.

Emäntä Kaija Laine tunnustaa olevansa hieman hakea, sillä lomakylässä vietettyyn reiluun 18 vuoteen mahtuu paljon muistoja. "Vuosien aikana täällä käynneistä lomalaisista on tullut tuttuja, joista jopa ystäviä, jotka muistavat ja pitävät yhteyttä vieläkin", hän sanoo.

Valkealasta kotoisin oleva Kaija Laine muutti Verlaan reilut 30 vuotta sitten. Lomakylän palvelukseen hän kertoo tulleensa tavallaan vahingossa. "Ensin tulin lomakylän keittiöön vain auttelemaan askareissa, mutta sitten minua pyydettiin jäämään tänne emännäksi. Suostuin, vaikka vähän pelottikin miten selviäisin."

"Elämän aikana on tullut tehtyä vähän kaikenlaista – kansakoulunopettajaksikin olen joskus joutunut, ja tänne siirryin pankista."

Mieluisia vierasmuistoja

Lomakylän emäntänä hän on vastannut lomalaisten ruokailusta sekä hoitanut muita lomatoimintaan liittyviä asioita ja tehdasmuseon varauksia vuodesta 1973 lähtien. Myös monet tehdasmuseossa käyneet yhtiön vierasryhmät ovat saaneet nauttia Kaija-emännän herkuista.

Kymin entinen asiakaspalvelun päällikkö **Verner Rosenback**, jonka Kaija Laine muistaa erittäin toimeliaana ja täsmällisenä isäntänä, toi usein ulkomaisia vieraita tehdasmuseoon.

Jokunen vuosi sitten Verlassa pistäytyi mm. ryhmä korealaisia. "Voi, kyllä ne olivat sit-

ten kohteliaita. Ennen vessaan menoaankin koputtivat sen oveen", hän naureskelee. Mukava muisto jäi myös 30 japanilaisvieraasta. "Kun **Lankisen Aune** meni kaatelemaan heille kahvia, miehet pysyivät häneltä kohteliaasti kahvipannut ja alkoivat auttamaan."

Kaija Laine muistelee, että Verlan lomakylän ensimmäinen vuosikymmen oli vilkas. Väkeä kävi kovasti yhtiön muiltakin tehdaspaikkakunnilta – etenkin Heinolasta ja Hallasta. "Lomakylähän oli ennen auki kautta vuoden ja täällä pidettiin paljon kursseja, usein jopa viikonkin kestäviä."

Tuohon aikaan Verlassa järjestettiin myös runsaasti erilaisia juhlia, tansseja ym. tapahtumia. "Silloin ei aamulla arvanut mitä iltaan mennessä tapahtuisi. Nyt meno on huomattavasti tasaisempaa", hän toteaa.

Nykyisin suosituinta lomaaikaa on keskikesä, erityisesti juhannus, jolloin lomakylä on aina ollut aivan täynnä. Verlan juhannusjuhlat ovat paikkakunnan 'kansanjuhla'; lomalaisten ja verlalaisten lisäksi juhlimaan ja kokkoa polttamaan rientävät lähiseutujen mökkiläisetkin vieraineen.

Kodikas tunnelma

Verlan lomakylän keittiö on kuuluisa herkuistaan, mikä onkin saanut monen yhtiöläisen suuntaamaan lomamatkansa vuodesta toiseen tähän tuttuun paikkaan. Kaikki, mitä on tarjottu on pyritty tekemään itse. Kaija Laine toivoo, että Verla säilyttäisi jatkossakin kodikkaan tunnelmansa. "Väki on tullut tänne aina kuin kotiinsa."

Hän uskoo, että Verla tulee tulevaisuudessa piristymään uuden ravintoloitsijan myötä. "Ensi kesänä museoihmisillä niin kuin mökkiläisilläkin on mahdollisuus päästä syömään."

"Tutun väen kanssa täällä on ollut helppo tehdä töitä", kiittää Kaija Laine väkeään. Keittiöhenkilökuntaan on kuulunut viisi naista, joiden lisäksi lomakylässä on kaksi siivoajaa.

Toimeliaana emäntänä Kaija Laine ei aio jäädä paikalleen jatkossakaan, mitä auttaa reilu vuosi sitten saatu ajokortti. Hän osallistuu vapaa-aikanaan mm. Marttojen ja SPR:n toimintaan. "Ja on minulla kotona jo mattopuutkin valmiina", hän myhäilee.

Tehdasmuseovieraat kahville ja syömään

Uuden ravintolapalveluiden pitäjän myötä onnistuu Verlassa ensi kesänä myös museovieraiden ateriointi ja kahvitus. Tämä edellyttää kuitenkin aina ennakkotilausta.

Tehdasmuseossa pistäyty-

vien vierasryhmien kuten muidenkin vieraiden mahdolliset ruoka- ja kahvitilaukset tehdään Verlaan ravintolapäällikkö **Pasi Räikköselle**, puh. 38544. Ryhmäkäyntien tehdasmuseoesittelyt varataan tästä samasta numerosta.

Verlan tehdasmuseo on avoinna 16.5.–31.8. klo 10–12

ja 13–17. Opastuskierrokset alkavat tasatunnein, viimeinen klo 16. Maanantaisin museo on suljettu.

Kymmene Oy:n edustustilaisuuksia varten on varattu omat tilat ravintola Patruunan Pytingissä, joka on avoinna klo 8–19. Puistokahvila Väentupa on avoinna klo 10–17.

Yksysin valokuvauskerho ikuisti "vanhan höyryn"

Viime vuoden alkupuolella näytti siltä, että Kymin höyryn vanha kattilalaitos puretaan. Höyryn yt-neuvottelukunnassa todettiin tällöin, että olisi aiheellista säilyttää jälkipolville ainakin riittävästi valokuvia yli 50-vuotiaasta voimalasta.

Neuvottelukunnassa muistettiin, että Paperiliiton paikallisella osastolla, 19:llä, on valokuvauskerho. Valokuvauskerhoon otettiin yhteyttä.

"Tietenkin olimme kiinnostuneita. Tehtävä vaikutti haastavalta", toteaa **Ilmari Jokinen** valokuvauskerhosta.

Mukaan työhön lähti neljä muutakin innokasta valokuvauskerhon harrastajaa: **Kauko Liiri, Hannu Lamminaho, Risto Henttu ja Arto Tiihonen**. Kuvaukset tapahtuivat viime vuoden helluntain ja juhannuksen välisenä aikana.

Työ oli tarkoitus jakaa siten, etteivät kaikki kuvaisi samoja paikkoja. Käytännössä kuitenkin samat kuvakulmat kiinnostivat useampia miehistä. Toisaalta jo alkuvaiheessa huomattiin tiettyjen kohteiden talentamisen vaikeus.

"Kun on mustaa ja kirkasta putkea rinnakkain on kalustollamme hankala onnistua. Voimalaitoksen välimerkkien kaan ei hyvää kuvaa hevillä saanut, korkeintaan muutamat kuvat yksityiskohdista onnistuivat", kertoo Jokinen.

Kuvaukseen käytettiin kinonkalustoa. Ryhmän jäsenillä oli monipuolinen objektiivivalikoima. Keinovalon käyttöä yritettiin välttää mahdollisimman paljon, mutta esimerkiksi kaikki henkilöistä otetut diakuvat näpättiin salaman avulla.

Kymin voimatuotanto avusti kuvausprojektia maksamalla tarvittavan filmimateriaalin. Mustavalkoista filmiä käytettiin 55 rullaa ja diarullia 82. Noin 60 prosenttia mustavalkoisista otoksista vedostettiin, dioista jälkipolville säilytettäväksi valittiin noin neljännes.

"Jos nyt aloittaisimme saman työn, jättäisimme joko mustavalko- tai diamateriaalin pois ja keskittyisimme toiseen. Molempia materiaaleja yhtä aikaa käytettäessä oli nimittäin valituksessa monia hankaluuksia."

Valokuvauskerho luovutti aikaansaannoksensa voimatuotannon edustajille Koskelassa 21. maaliskuuta järjestetyssä tilaisuudessa. Parhaimmat mustavalkoiset kuvat tulevat koristamaan höyryn konttoritiloja, negatiivit arkistoidaan.

Voimapäällikkö **Ilkka Valtonen** mukaan dioja voidaan käyttää esittelytarkoituksiin mm. vierailujen yhteydessä. Tavoitteena on valmistaa koelmaa täydentämään kirjallinen selvitys kuvauskohteista.

Valokuvakokoelman luovuttavat (oikealta) **Ilmari Jokinen, Arto Tiihonen, Kauko Liiri ja Kauko Vauhkonen**. Vastaanottajina voimapäällikkö **Ilkka Valtonen** ja ylimestari **Harald Hofffast**.

Akanoilla 40 vuotta viihtyisää yhdessäoloa

Yhtiön Kuusankosken tehtäillä jatkaa naistenkerho perinnettä edelleen neljä kerhoa, joista tällä kertaa Akanat on saavuttanut 40 vuoden iän.

Kerhon perustava kokous pidettiin 27. tammikuuta 1949.

Akanoihin kuuluu tällä hetkellä 28 jäsentä, joista kaksi on kunniajäsentä.

Naistenkerhoista ovat tätä ennen 40 vuoden ikää ehtineet juhlia vuonna 1947 perustettu Ykköset sekä Vilhelmiinat, jonka toiminta pyörähti käyntiin vuonna 1948. Yhtiön naistenkerhoista on nuorin vuonna 1959 toimintansa aloittanut Kakkoset. Nykyisin naistenkerhotoimintaan osallistuu yhteensä reilut 100 naista.

Akanoita oli perustamassa seitsemän kotitalousasioista kiinnostunutta ja kodinhoitokilpailuihin osallistunutta naista, joista rouva **Eila Tirkkonen** on edelleen aktiivisesti mukana. Kerho aloitti toimintansa nimellä Kymin Oy:n Kuusankosken Kotitalouskerho, nykyisen nimensä se otti

käyttöön vuonna 1973. Toiminta-alueeksi määrättiin Kymin ja Kuusankosken teollisuusalueet.

Tietoja ja taitoja monelta alalta

Viimeiset 25 vuotta akanoiden puheenjohtajana ollut **Raili Hämäläinen** kertoo, että akanat kokoontuvat kerhoiltaansa säännöllisesti kaksi kertaa kuukaudessa. "Ohjelmaamme kuuluu paljon muutakin kuin kotitaloutta. Saamme täällä yleishyödyllistä tietoa monelta alalta", hän selvittää. Kerhoiltojen vieraina ovat olleet mm. kuluttaja-asiamies, lakimies sekä kaupungin, seurakunnan, palokunnan ja Kymin työterveyskeskuksen edustajat. Kymenlaakson Marttapiirilijon konsultti kuuluu kerhon vakituksiin luennoitsijavieraisiin.

Raili Hämäläinen selvittää, että kerhon jäsenmäärä on pysynyt pitkään vakiona. Pitkäaikaisimmat jäsenet ovat kerhon

Maaliskuun lopussa akanoiden kerhoillan aiheena oli peruna. Kotitalousopettaja **Virpi Ikonen** (edessä 4. oik.) Marttapiirilijosta kertoi mm. perunajuustosämpylöiden ja perunasalaatin valmistamisesta.

alkuajoilta asti eikä vaihtuvuutta ole. Uusia jäseniä toivottaisiinkin mukaan. "Meillä on kiva yhteishenki ja olemme olleet niin kauan yhdessä että olemme tavallaan kuin yhtä perhettä."

Varoja kerho saa jäsenmaksun lisäksi arpajaisten ja myyjäisten tuotosta. Akanoiden varapuheenjohtaja on **Kaarina Aro**, sihteeri **Raija Rinne** ja rahastonhoitaja **Kirsti Vilen**.

MERKKIPÄIVÄT

Mittarimestari **Urpo Niinimäki** Kymin säätö- ja sähkökorjaamolta täyttää 60 vuotta 25.5. Merkkipäiväänsä hän viettää matkoilla.

Uudestaanrullaja **Erkki Toropainen** päällystyslaitokselta täyttää 60 vuotta 18.5. Hän on syntynyt Viipurissa. Hän viettää merkkipäiväänsä matkoilla.

Rullapakkaaja **Eino Hämäläinen** Voikkaan paperitehtaan PK 16-17:n pakkaamosta täyttää 50 vuotta 24.5.

Rullapakkaaja **Keijo Syrjälähti** Voikkaan paperitehtaan PK 18:lta täyttää 50 vuotta 13.5.

Vuoromestari **Erkki Tiira** kemian tehtaalta täyttää 50 vuotta 27.5. Hän syntynyt Käkisalmella.

Erkki Tiira tuli käytönvalvojaksi Kymin sellutehtaalte vuonna 1958. Vuosina 1962-63 hän toimi sellutehtaalte laboranttina ja vuoromestariksi hän tuli vuonna 1966. Nykyiseen tehtäväänsä kemian tehtaalte hän siirtyi vuonna 1972. Vuosina 1978-79 Tiira työskenteli Jari-projektissa Brasiliassa.

Erkki Tiira on Kuusankosken Teknisten koulutussihteeri. Vapaa-aikanaan hän harrastaa kuntoliikuntaa.

Kuusankosken eläkeläiset

Toukokuun 29.-31. päivinä saavat eläkeläiset noutaa luontaisetu-paperinsa henkilöstöpalvelusta, Marskinkatu 4, tai Vo henkilöstöpalvelusta, Myllytie 29.

Paperin sijaan voi valita joko Tee-lehden vuosikerran tai lauantai-/sunnuntai lounaslipun Verlaan.

Toukokuun jakelun yhteydessä tulee eläkeläisen ilmoittaa joko em. paperinjakelupaikoissa tai puhelimitse 402 2287, minkä vaihtoehdoista itselleen valitsee.

Valittavana on siis joko
- kaksi paperirullaa vuodessa tai
- Tee-lehden vuosikerta tai
- lauantai-/sunnuntailounas Verlassa.

Edullisia lomapaketteja

Eläkeläisille tarjotaan edullisia lomapaketteja Verlaan ajoille 15.5.-18.6. ja 15.8.-15.9. Lomaketin hinta on 60 mk/henk./vrk sisältäen majoituksen, aamiaisen lounaan ja iltapalan. Verlan lomavaraukset 18.5. lähtien, puh. 402 2294.

Golfkeskuksen harjoitusalueet avattiin

Eerolan Golfkeskuksen driving range, puttausviheriö ja tennis kentät avattiin 24. huhtikuuta. Golf-shop on avoinna a.o. päivästä lähtien joka päivä klo 17.30-19.00 polettien ostoa ja ja mailavuokrausta ym. varten. Mailapussi-kaappeja voi vuokrata, varauksia ottaa vastaan **Hilkka Pohjola** (puh. 402 2182 työ tai 45620 koti).

Väylät 1-9 on tarkoitus ottaa käyttöön toukokuussa, ajankohta vahvistetaan myöhemmin. Myös osakeanti on menossa, lisätietoja saa Hilkka Pohjolalta.

Kuusankosken Golfkeskus Oy Koski-Golf ry

Tenniskerho kouluttaa lapsia ja nuoria

Kuusankosken tehtaitten tenniskerho järjestää maanantaisia 22.5. torstaihin 25.5. kestävä tenniskurssin Kymmene Oy:n Kuusankosken tehtaitten palveluksessa olevien lapsille.

Kurssille osallistuvat on tarjottu jakaa kahteen ryhmään: 7-12 -vuotiaat ja 13-18 -vuotiaat.

Koskenrannan kentillä pidettävät kurssit alkavat nuorempien osalta klo 17 ja kestävät klo 18.30:een. Opettajana

toimii **Matti Haavisto**. Sateisen sään sattuessa koulutus siirretään Kuusankosken tennishalliin.

Tarkempia tietoja kurssista saa tenniskerhon puheenjohtajalta **Markku Laakoselta**, puh. (402)2908. Ilmoittautumisia ottaa vastaan 18.5. saakka **Päivi Tuominen** numerossa (402) 2901.

Osanottomaksu on 100 mk henkilöltä.

Apurahoja haettiin 1 197 780 markalla

Kymiyhtiön 100-vuotissäätiön apurahojen hakuaika päättyi 15.3., johon mennessä Kuusankosken hallintokunnalle oli lähetetty 434 hakemusta yhteisarvoltaan 1 197 780 markkaa. Apurahoja on jaossa tänä vuonna yhteensä 454 000 markkaa. Tästä summasta Kuusankosken hallintokunnan osuus on 440 000 markkaa ja Soinlahden 14 000.

Kuusankosken hallintokunnalle saapui palveluksessa olevilta 161 hakemusta, joiden yhteisarvo oli 401 869 mark-

kaa. Eläkeläiset lähettivät 58 anomusta arvoltaan 102 274 markkaa ja perheenjäsenet 178 hakemuksen yhteissumma kertyi 361 797 markkaa.

100-prosenttisesti yhtiöläisten kerhojen 11 hakemuksen summa oli 119 550 markkaa ja muiden paikkakunnan yhteisöjen 26 hakemuksen 212 290 markkaa.

Kuusankosken hallintokunnan myöntämät apurahat jaetaan toukokuun 17. päivänä Koskelassa.

Koskela suljettu 26.6.-30.7.

Toimihenkilöravintola Koskelan keittiön saneerauksen johdosta Koskelan palveluja 26.6.-30.7.1989 rajoitetaan seuraavasti:

Toimihenkilöiden lounasruokailu ei ole mahdollinen, vaan se hoidetaan Kuusanniemen ja Kerholan henkilöstöravintoloiden sekä Voikkaan klubin toimesta. Maksuksi käy lounaslippu.

Edustusruokailua järjestettäessä pyydetään käyttämään paikallisia ravintolapalveluja, esim. hotelli Sommeloa.

Koskelan sauna, kuntosali ja luentosali eivät ole käytettävissä. Yläkerran av-huonetta voi käyttää entiseen tapaan.

Keskuskonttorin aamu- ja ilta-päivän kahvitarjoilu ei järjestetä, ei myöskään tarjoilua neuvotteluhuoneisiin.

Avustuskassa tiedottaa

Sosiaali- ja terveysministeriö on 5.4.1989 antamallaan päätöksellä vahvistanut ylimääräisen kassan kokouksen 20.10.1988 hyväksymät sääntömuutokset. Muutoksista 13, 18 ja 27 §:ien muutokset tulevat voimaan 1.6.1989.

Tärkein muutoksista on eläkeläisten sairausvakuutusvastuun siirto kassalle 1.6.1989 lukien. Vastuunsiirtoa koskevista merkinnöistä sairausvakuutus kortteihin ilmoitetaan asianomaisille erikseen.

Kivijärvellä pilkittiin

Vo höyryn ja Kaukaan alavoimailan välinen pilkkikilpailu pidettiin Kivijärvellä 1.4. aurinkoisessa säässä. Joukkuekilpailussa voitti Voikkaa tuloksella 6 655 g. Kaukaan joukkueen yhteistulos oli 6 270 g.

Henkilökohtaiset tulokset: 1. Kari Mäkitalo Ka 1650 g, 2. Seppo Järvisalo Vo 1450 g, 3. Raimo Yrjölä Vo 1310 g, 4. Erja Tahvanainen Ka 1300 g, 5. Tenho Dahl Vo 1170 g, 6. Veikko Vertanen Ka 1100 g, 7. Pentti Rautio Vo 1070 g, 8. Kimmo Pakarinen Ka 950 g, 9. Raimo Puranen Vo 875 g, 10. Matti Salonen Vo 780 g.

Biljardimestaruus Kymin mestarikerholle

Teollisuuden Biljardiliiton 27. mestaruuskilpailut pidettiin 18.-19.3.1989 Sunilassa. Kymi osaa myös biljardissa, sillä joukkuekilpailussa 1. ja 2. sijat tulivat Kymin mestarikerholle. Henkilökohtaisen mestaruuden voitti **Hannu Ollila** Kymin mestarikerholta. Kilpailuun osallistui 74 pelaajaa eri puolilta maata.

Naisten kerhotoiminta

Naistenkerhot kokoontuvat Toimelassa:

Ykköset: tiistaina 2.5. ja 16.5.
Kakkoset: torstaina 27.4. vieraita Karhulan kerhosta ja 11.5.
Akanat: keskiviikkona 26.4., 10.5. ja 24.5.
Vilhelmiinat: torstaina 4.5. perunan puolesta/**Virpi Ikonen** ja 18.5.

HENKILÖUUTISET

Heikki Hassi

Pasi Räikkönen

Ari Rautjärvi

Kymi-ryhmä

■ Filosofian tohtori **Heikki Hassi**, 39, on nimitetty Kymi-ryhmän kehitysjohtajaksi. Hassi, joka siirtyy Kymmene Oy:n palvelukseen 1.8.1989 Metsä-Serla-konsernin tutkimuspäällikön tehtävistä, raportoi paikallisohtaja **Ilmari Lindbergille**.

Kymi-ryhmässä Heikki Hassin alaisuuteen siirtyvät tutkimuskeskus ja tekninen osasto sen jälkeen, kun tutkimusjohtaja **Pauli Paasonen**, 63, ja teknisen osaston johtaja **Stig Linderborg**, 63, siirtyvät eläkkeelle saavutettuaan säädetyn eroamisiän.

Hallinnollinen osasto

■ Tekstinkäsittelyn ja graafisen palvelun esimies **Arja Tanskanen** on äitiyslomalla 15.5.1989 alkaen. Hänen tehtäviään hoitaa konttoripäällikön sihteerin tehtävien ohella **Sirkka-Liisa Sommarberg** sekä tekstinkäsittelijä **Helinä Venäläinen** memoteleksi- ja memofaxasioissa ja otomikrotukihenkilönä. Lomakesuunnittelusta vastaa **Leena Ori-lähde**.

Schauman Pietarsaari-ryhmä

■ Tekn.lis. **Johan Karjaluo**, 40, on 1.4.1989 nimitetty Schauman Pietarsaaren voimaperiteollisuuden markkinointi- ja tuotekehityspäälliköksi. Hän valvoo myös tulosyksikön selluteollisuuden tuotekehitysasioita.

Markkinointipäällikkö, dipl.ekon. **Kurt Andersson**, 53, vastaa

Voikkaan tehtaan pilkkikilpailu

Niskajärvellä 18.3. pidetyn kilpailun suurimman saaliin ja samalla tehtaan vuoden pilkkimestarin arvon voitti **Asko Ripatti** 2 630 g:n tuloksellaan. Suurimman kalan kiertopalkintoon sai ensimmäisen kiinnityksen **Juhani Lunkka** 270 g:n ahvenella.

Tulokset:
Yleinen: 1. Asko Ripatti 2630 g, 2. Matti Kuusela 2530 g, 3. Matti Liimatainen 2270 g, 4. Pekka Filppu 2260 g, 5. Jukka Stenberg 2220 g, 6. Raimo Löytty 2210 g, 7. Mauno Arkko 2050 g, 8. Pentti Simola 1950 g, 9. Leo Nieminen 1900 g, 10. Erkki Vesalainen 1880 g.
Naiset: 1. Riitta Makkonen 620 g, 2. Vuokko Eteläpää 490 g.
Eläkeläiset: 1. Ahti Pessa 1340 g, 2. Viljo Eklund 1320 g, 3. Eino

voimaperin viennistä. Apulaismarkkinointipäällikkönä toimii hum.kand. **Anne Uusitalo**.

Myyntipäällikkö, dipl.ins. **Pertti Lassila**, 51, vastaa kotimaan voimaperimyynnistä sekä myynnin koordinoinnista.

Dipl.ins. **Sören Slotte**, 35, on nimitetty erikoisvoimaperin tuotepäälliköksi.

Dipl.ins. **Per-Ole Stenman**, 34, on nimitetty säkkipaperin tuotekehityspäälliköksi.

Dipl.ins. **Kenneth Winberg**, 28, on nimitetty sellun tuotepäälliköksi.

Merk. **Bjarne Sjöholm**, 46, on nimitetty sellu- ja paperiteollisuuden liikennepäälliköksi.

Markkinointi- ja tuotekehitystoimintaa johtaa tulosyksikön varajohtaja **Ronald Relander**, 55.

Schaumanin mekaaninen metsäteollisuus

■ Schaumanin mekaanisessa metsäteollisuudessa on kauppatieteen maist. **Harri Mannonen** nimitetty ryhmän laskentapäälliköksi.

Amica Services Oy

■ Ravintolapäällikkö **Pasi Räikkönen**, 28, Espoosta on nimitetty 8.5.1989 alkaen ravintolapäälliköksi Verlaan. Hän vastaa toiminnastaan ravintolapäällikkö **Aija-Liisa Pekkariselle**.

Kokki **Ari Rautjärvi**, 26, Kuusankoskelta on nimitetty 8.5.1989 alkaen keittiömestariksi Verlaan.

Ylätalo 1100 g, 4. Taavetti Sonnen 1050 g, 5. Reino Siren 970 g, 6. Eino Lummio 940 g, 7. Eino Kauppila 890 g, 8. Timo Toivonen 880 g, 9. Urho Ukkonen 850 g, 10. Eino Karhu 770 g, 11. Kaarlo Saukkonen 480 g, 12. Jaakko Saarela 470 g, 13. Arvo Hartonen 470 g, 14. Kalle Hasari 450 g, 15. Paavo Laakso 370 g.

Kuntokausi 1988-89 päättyy 15.5.

Palveluksessa olevat voivat noutaa kuntopalkintonsa Ky tai Vo henkilöstöpalvelusta ma 22.5. klo 8.00 alkaen. Eläkeläisten ja perheenjäsenien osalta jakelu alkaa ma 29.5. klo 8.00.

Kuntokortin voi palauttaa liikuntayhdyshenkilön välityksellä tai palkintoa noutaessaan. Kuntopalkinnot on noudettava 15.8. mennessä.

Verlan lomailijat

Verlassa 1.5.-18.6. lomailevien tulee suorittaa majoitus- ja ruokailumaksunsa Ky henkilöstöpalveluun, Marskinkatu 4, ennen Verlaan lomalle menoa. Samassa yhteydessä annetaan kullekin lomailijalle ruokailukuponki joka oikeuttaa maksettuihin ruokailuihin. Majan avaimen saa em. aikana Verlan keittiöhenkilökunnalta maksukuittia vastaan.

KIITOKSET

Kiitos työnjohdolle ja työtovereille muistamisesta jäädessäni eläkkeelle.

Juho Vierula

Kiitos työnjohdolle ja työtovereille jäätyäni vapaalle.

Martti Huotari

Parhaat kiitokseni Voikkaan kuorimon työnjohdolle ja työtovereille muistamisesta.

Seppo Savenius

Lämpimät kiitokseni työnjohdolle ja työtovereille muistamisesta jäädessäni vapaalle.

Otto Laitinen

Lämpimät kiitokseni Kymmene Oy:lle ja työtovereille miellyttävästä muistamisesta siirtyessäni vapaalle.

Erkki Lehtinen

ELÄKKEELLE

Kymi-ryhmä

C- ja MG-paperi
Pastanvalmistaja **Heikki Laaksonen** (37 palveluvuotta), merkkaaja **Valto Tuominen** (35).

Kemian teollisuus
Siistijä **Maire Luoto** (14).

Tehdaspalvelu
Työkonekuljettaja **Veikko Hall** (29), vetomestarikuljettaja **Matti Helminen** (37), varastonhoitaja **Reino Vainio** (27).

Voimatuotanto
I-lämmittäjä **Paavo Ikävalko** (28).

Kaukas-Voikkaa-ryhmä

Voikkaan tehdaspalvelu
Työnjohtaja **Klaus Luukkanen** (38).

Hallan eläkeläisten kesäretki

Maanantaina 29. päivänä toukokuuta 1989 lähemme linja-autoilla retkelle. Lähempiä tietoja retkestä saa sitovan ilmoittautumisen yhteydessä 14.5. mennessä seuraavilta: **Sisko Blomqvist**, p. 88048, **Mauri Tani**, p. 61167 ja **Erkki Wecksten**, p. 63897.
Halla Toimikunta
+B+

Vuorineuvos Castrénin muotokuva paljastettiin

Vuorineuvos Fredrik Castrénin (oik.) muotokuva paljastettiin 25.4. Kymi-ryhmän keskuskonttorissa Kuusankoskella. Teoksen on maalannut vaasalainen taiteilija Fritz Jakobsson. Paljastuspuheen piti Kymmene Oy:n hallituksen puheenjohtaja, ministeri Mika Tiivola. Vuorineuvos Castrénin muotokuva sijoitetaan Kymin keskuskonttorin tiloihin, missä on entuudestaan kaikkien Kymmene Oy:n kuusankoskelaitien kantayhtiöiden perustajien sekä yhtiön aikaisempien toimitusjohtajien muotokuvat. Vuorineuvos Castrén nimitettiin Kymi Kymmene Oy:n toimitusjohtajaksi v. 1979. Eläkkeelle hän siirtyi Kymmene Oy:n toimitusjohtajan tehtävistä vuoden 1988 alussa.

Kymille hopeaa Vuoden huipuissa

Viime vuoden parhaasta suomalaisesta mainonnasta ja graafisesta suunnittelusta järjestetyssä Vuoden huiput -kilpailussa saavutti Kymmene Oy:n Kymi-ryhmä ns. hopeahuipun tuotantohyödykemaannon sarjassa.

Tunnustuksen kohteena oli Kymin järjestämä kansainvälinen asiakastilaisuus Gala en Blanc Pariisissa marraskuussa 1988. Hopeahuipun lisäksi projekti sai myös erikoispalkinnon vuoden parhaasta suoramainoslähetyksestä.

Sarjassa ei jaettu tällä kertaa ns. kultahuippua, vaan sen sijaan neljä hopeahuippua. Sarjaan osallistui kaikkiaan 220 työtä. Tuomaristo arvioi sarjan yleistason erittäin korkeaksi.

Hopeahuipulla palkitun Kymin asiakastilaisuuden suunnitteluryhmän muodostivat projektinjohtaja Jaakko Toivainen, suunnittelija Markku Ruokanen ja graafikko Mikko Tarvonen. Mainostoimisto Konsepti Oy:stä sekä markkinointipalvelusihteeri Riitta Nygård ja apulaisjohtaja Eero Niinikoski Kymi-ryhmästä.

Suunnitteluryhmän työhön osallistui keskeisellä tavalla myös koreografi-ohjaaja Jorma Uotinen, jonka vastuulla oli asiakastilaisuuden ohjelmaosuuden taiteellinen johto, sekä ohjaaja Russel Smith, joka vastasi tilaisuutta varten tuotetun Paperifantasia-videon käsikirjoituksesta ja ohjauksesta.

Espanjan myyntiyhtiö muuttaa

Kymmene Oy:n Madridissa toimiva hienopaperin myyntiyhtiö, Kymmene Papel S.A., muuttaa. Uusi osoite on kesäkuun 1. päivästä lähtien:

Kymmene Papel S.A., Calle Espalter, 15-4, 28014 Madrid, Spain. Konttorin uudet puhelinnumerot ovat + 34 1 429 6336 ja + 34 1 429 8336, telefax + 34 1 429 4715.

Kymmene-konsernin vanhoja arvopapereita näytteillä

Kymmene Oy:n yhtiökokouksen yhteyteen oli koottu pieni-muotoinen arvopaperinäyttely, johon oli kerätty näytteitä eri vuosikymmenillä käytössä olleista osakekirjoista ja obligatioista. Esillä oli kaikkiaan 19:n eri yhtiön arvopapereita. Suurin osa näistä yhtiöistä on vuosien varrella Kymmene-konserniin sulautuneita yrityksiä.

Helsingistä Kuusankoskelle siirtyvän näyttelyn vanhin arvopaperi on Kuusankoski Osakeyhtiön osakekirja yhtiön perustamisvuodelta 1872. Osakekirjassa on nähtävissä mm. yhtiön suurimpien osakkeenomistajien Carl Robert Mannerheimin ja Samuel Werner von Troilin alkuperäiset nimi- ja kirjoitukset. Näyttelyn nuorin arvopaperi on puolestaan Pietarsaaren Selluloosa Oy:n osakekirja vuodelta 1956. Kyseinen yhtiö fuusioitiin Schuman-yhtymään v. 1960.

Yhtiökokouksessa näyttelyä

Kymin arkistopäällikkö Gustav Danielsson (kesk.) esittelemässä näyttelyn vanhimpia arvopapereita Kymmene Oy:n pääjohtaja Casimir Ehrnroothille (oik.) ja toimitusjohtaja Gay Ehrnroothille.

esitellyt Kymin arkistopäällikkö Gustav Danielsson totei, että vanhat arvopaperit sisältävät usein mielenkiintoista talous-, henkilö- ja monasti myös kulttuuri- ja tyylihistoriaa. "Siksi vanhat arvopaperit ovat

vähitellen muodostumassa keräilijöidenkin mielenkiinnon kohteeksi", toteaa Danielsson.

Kuusankoskella näyttely avataan 3.5. Koskelassa, missä se on nähtävänä toukokuun puoliväliin saakka.

Simbergin etsauskokoelma lainattiin Ateneumille

Yhtiön taidekokoelmiin kuuluva Hugo Simbergin etsauskokoelma on parhaillaan omana osastonaan esillä Helsingissä Ateneumin taidemuseossa hiljattain avatussa näyttelyssä, jossa esitellään taiteilijan laajaa grafiikan tuotantoa.

Simbergin yhteistyö Kymi-yhtiön kanssa alkoi vuonna 1899, jolloin hän suunnitteli yhtiön tunnuksen aarnikotkan. Pian tämän työn valmistumisen jälkeen hän sai tehtäväkseen somistaa juhla-adressin, jonka Kymi-yhtiön työntekijät halusivat lahjoittaa yhtiön silloiselle toimitusjohtajalle, Ernst Dahlströmille, tehtäiden 25-vuotisen toiminnan johdosta.

Tähän juhla-adressiin Simberg teki vuoden 1900 aikana 18 etsauksen sarjan, missä kuvataan Kuusankosken seudun luontoa, tehtaita, koneita, tehdastyötä ja tehdasyhdyskunnan elämää. Adressi valmistui seuraavana vuonna ja lahjoitettiin suurin juhlallisuuksin yhtiön ensimmäiselle toimitusjohtajalle. Nykyisin adressia säilytetään Turun Taidemuseossa.

Adressia varten suunniteltu harvinaislaatuinen etsaussarja ei jäänyt kuitenkaan valmistamisensa aikoina yhtiön haltuun. Itse asiassa kokoelman luultiin jo täysin kadonneen, kunnes Kymi-yhtiön 100-vuotisjuhlien yhteydessä vuonna 1972 se tuli uudelleen päivänvaloon ja lunastettiin vedossarjana yhtiön kokoelmiin. Etsauskokoelma on nykyisin pysyvästi esillä Kymin keskuskonttorissa Kuusankoskella.

Suomalaisen taidegrafiikan uranuurtajiin ja monipuolisen tuotantonsa puolesta keskeisiin tekijöihin kuuluvan Hugo Simbergin grafiikan näyttely on avoinna Ateneumin taidemuseossa Helsingissä Kansakoulukatu 3:ssa kesäkuun 5. päivään saakka. Näyttelyssä on kaikkiaan 350 työtä. Toukokuussa ilmestyy täydellinen teosluettelo, jossa esitellään nyt ensimmäisen kerran kuvien kera koko Simbergin graafinen tuotanto. Kymmene Oy on tukenut sekä luettelon julkaisemista että koko näyttelyn ylöspanoa.

Tiedotus ja markkinointipalvelu muuttaa

Niementie 13:ssa toiminut Kymin tiedotus- ja markkinointipalveluosasto muuttaa toukokuun 3. päivänä keskuskonttoriin. Uudet toimitilat ovat keskuskonttorin toisessa kerroksessa.

Osaston puhelinnumerot pysyvät muuttumattomina. Uusi telefaxnumero on 402 2186.

PK 11:n nopeutta nostetaan

Kaukas-Voikkaa-ryhmän Voikkaan paperitehtaan PK 11:n nopeutta nostetaan. Tuotannon tehostamista koskeva sopimus allekirjoitettiin 20.4. Kymmene Oy:n ja Valmet Paperikoneet Oy:n välillä. Investoinnin ansiosta PK 11:n tuotantokyky nousee noin 12 prosentilla nykyisestä 120 000 tonnista.

Uusinta kohdistuu useaan kohtaan PK 11:llä. Keskeisimpiä ovat sähkökäytön muutokset, imujärjestelmän vaihto, uusien telojen hankinta eräiden vanhojen tilalle sekä vanhojen telojen tasapainotus. Myös pumppuja ja lähestymispumput kootaan uusitaan.

Investoinnin kustannusarvio on noin 30 miljoonaa markkaa. Uusinta toteutetaan kahden viikon seisokissa kuluvan vuoden lopulla, mikäli markkinatilanne antaa siihen mahdollisuuden.

Mauno Sihto kuollut

Kauppatieteen maisteri Mauno Jaakko Sihto kuoli 28. maaliskuuta Helsingissä. Hän oli syntynyt Ilmajoella 15. heinäkuuta 1932.

Mauno Sihto tuli Kymin Osakeyhtiön valvontatilintarkastajaksi vuonna 1973. Tässä tehtävässä hän valvoi myös yhtiön sisäistä tilintarkastusta. Vuonna 1980 Sihto valittiin yhtiön varsinaiseksi tilintarkastajaksi, jossa tehtävässä hän toimi vuoteen 1987 saakka.